

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Broj: 01-134/24-1323/11

Datum: 26. avgust 2025.godine

U skladu sa odredbom člana 13 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list Crne Gore", br. 41/18), Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, sačinilo je

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU*

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu od 22. jula do 11. avgusta 2025. godine.

Način sprovođenja javne rasprave: Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga sprovelo je javnu raspravu o Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, upućivanjem javnog poziva građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, strukovnim udruženjima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim drugim zainteresovanim licima, organizacijama i zajednicama, da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju predmetnih nacrtu.

Javna rasprava je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, <https://www.gov.me/clanak/nacrt-zakona-o-izmjenama-i-dopunama-zakona-o-zastiti-i-zdravlju-na-radu>

Zainteresovani subjekti svoje primjedbe, predloge i sugestije na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, dostavljali su u pisanom obliku Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Rimski trg, broj 46, 81000 Podgorica – putem pošte, direktno na arhivu Ministarstva i na e-mail adresu: aleksandar.memecevic@mrzs.gov.me.

U okviru javne rasprave o Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, Ministarstvo je organizovalo Okrugli sto u ponedjeljak, 28. jula 2025. godine, u Podgorici.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: Jovana Bošković, Maja Mijović i Zlatko Popović.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Anja Zvicer, Neda Rajković, Sara Bulatović, Dijana Dragojević, predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore Srđa Keković i Jasna Bijelović, predstavnici Saveza sidnikata Crne Gore Vladimir Krsmanović i Saša Braković, predstavnici Udruženja zaštite na radu Sanja Dujović, Đina Janković, Marjan Brčić i Branislav Šebek, predstavnici kompanije 13 Jul Plantaže Marija Vujašin, Milica Filipović i Vasilije Mirović, predstavnik kompanije "MTEL" D.O.O. Nemanja Adžić, kompanije „Telecom“ Radovan Ivanović, kompanije „CGES“ Jelena Koprivica i Ivan Popović, kao i predstavnik Regionalnog vodovoda Igor Anastasov, predstavnica

kompanije „Čistoća“ doo, Nada Drobnjak i predstavnici Elektroprivrede Crne Gore Andrijana Kaljević i Velimir Strugar.

U toku trajanja javne rasprave svoje predloge i sugestije na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, putem mejla i poštom, dostavili su:

Neda Rajković, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, „Tehno-control“ d.o.o. Podgorica, AD „PORT OF ADRIA“ BAR, Udruženje zaštite na radu Crne Gore, Radoje Otašević „Montecontrol“ doo Podgorica, Unija slobodnih sindikata Crne Gore, Marjan Brčić, „dipling“ do.o.o Tivat, Vasilije Mirović, UNIPROM doo Nikšić, Hotelska grupa Budvanska rivijera, Senka Čurčić, Ivana Katnić, specijalista medicine rada, Američka privredna komora u Crnoj Gori, EPCG AD NIKŠIĆ.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE Neda Rajković, inspektorka zaštite i zdravlja na radu, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga

1. Na član 15 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Naime, članom 15 predloženo je da se član 20 stav 1 mijenja i glasi: „Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog prije raspoređivanja na svoje radno mjesto kod zasnivanja radnog odnosa, kod raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.“ Mišljenja sam da bi drugačije trebalo formulisati član 20 stav 1, iz razloga što je zaposleni zasnivanjem radnog odnosa raspoređen na svoje radno mjesto. Predlažem da stav glasi: „Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog danom zasnivanja radnog odnosa a prije početka obavljanja poslova iz opisa randog mjesta, kod raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.“

ODGOVOR:

Predlog nije prihvaćen jer se smatra da trenutna formulacija bolje obuhvata sve situacije u kojima je osposobljavanje zaposlenog neophodno. Takođe, naglašava se važnost pripreme zaposlenih prije nego što započnu sa radom, što može doprinijeti većoj efikasnosti i sigurnosti na radnom mjestu.

2. Na član 17 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Naime, članom 17 predloženo je da se član 25 stav 1 mijenja i glasi: „Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja. Osposobljavanje i usavršavanje iz stava 1 ovog člana sprovodi se u toku radnog vremena kod ili izvan poslodavca.“ Mišljenja sam da bi trebalo poslije riječi „usavršavanja“ dodati „iz oblasti zaštite

i zdravlja na radu", kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe: "Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu. Osposobljavanje i usavršavanje iz stava 1 ovog člana sprovodi se u toku radnog vremena kod ili izvan poslodavca iz oblasti zaštite i zdravlja na radu."

ODGOVOR:

Trenutna formulacija već obezbjeđuje adekvatne uslove za osposobljavanje i usavršavanje predstavnika zaposlenih, shodno predmetnom zakonu.

3. Na član 21 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Naime, članom 21 predloženo je da se u članu 39 briše stav 6: "Lica koja su na poslovima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu provela najmanje pet godina nijesu dužna da polažu stručni ispit, ako ispunjavaju jedan od sljedećih uslova, i to:

- imaju završen fakultet zaštite na radu;
- naučni stepen magistra i doktora tehničkih nauka;
- su specijalisti medicine rada;
- su inspektori koji su vršili nadzor nad zaštitom na radu;
- imaju najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima izrade propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu. "

Izričito se protivim predlogu da se briše stav 6 člana 39 važećeg Zakona, jer bi takva izmjena dovela u pitanje profesionalnu i stručnu osnovu za obavljanje poslova iz oblasti zaštite i zdravlja na radu. Ovaj stav omogućava izuzetak od polaganja stručnog ispita samo za lica koja posjeduju visoku stručnu spremu i relevantno višegodišnje iskustvo, čime se osigurava kvalitet i kompetentnost u obavljanju ovih izuzetno važnih poslova.

Brisanjem ove odredbe:

- Umanjuje se značaj stručnosti i specijalizacije u oblasti zaštite i zdravlja na radu.
- Destabilizuje se sistem profesionalnog razvoja kadrova u ovoj oblasti.
- Negativno se utiče na dosadašnje rezultate i napore u podizanju svijesti o važnosti zaštite i zdravlja na radu.

U trenutku kada se teži ka unapređenju standarda i jačanju preventivnih mjera, ovakva izmjena bi predstavljala korak unazad. Umjesto brisanja, potrebno je raditi na dodatnom osnaživanju stručnih kapaciteta i podsticanju profesionalnog razvoja u ovoj oblasti.

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Komentarisani stav je izbrisan iz razloga mogućih i potencijalnih zloupotreba potvrda o radnom iskustvu u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje u ovom momentu nije moguće kontrolisati.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

4. Na član 29 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Naime, članom 29 predloženo je da se poslije člana 60b doda član 60c: "Lica koja su se u skladu sa članom 9b stav 3 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Službeni list Crne Gore", br. 034/14, 044/18 i 084/24), oslobodili od polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatore u fazi izrade projekta, dužna su da polažu stručni ispit u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Lica koja su se u skladu sa članom 9c stav 3 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Službeni list Crne Gore", br. 034/14, 044/18 i 084/24), oslobodili od polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatore u fazi izvođenja radova, dužna su da polažu stručni ispit u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Lica koja su se u skladu sa članom 39 stav 7 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Službeni list Crne Gore", br. 034/14, 044/18 i 084/24), oslobodili od polaganja stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu, dužna su da polažu stručni ispit u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona." Mišljenja sam da treba brisati stav 3 člana 60c, shodno obrazloženju iz „primjedbe/predlog/sugestija 3“.

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Navedeni član (60c stav 3) na koji su dati komentari ne postoji u Predlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu.

2. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE

1. Na član 8 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Dopuna člana 8 u dijelu koji će definisati i prepoznati definiciju povrede na radu.

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Definicija povrede na radu i profesionalnih bolesti je već definisana u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, te shodno mpravno tehničkim pravilima kojim se u Crnoj Gori rukovodimo, nije moguće dupliranje.

2. Na član 8 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Sugestija se odnosi na rasterećivanje člana 8 predmetnog zakona u pogledu termina radne sredina i radna okolina.

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Terminologija je definisana shodno Direktivi Savjeta 89/654/EEZ od 30. novembra 1989. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radnom mjestu, Direktivi Savjeta 94/33/EEZ od 22. juna 1994. godine o zaštiti mladih ljudi na radu i Direktiva Savjeta 92/85/EEZ od 19. oktobra 1992. godine o uvođenju mjera za poboljšanje sigurnosti i zdravlja trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje na radnom mjestu.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

3. Sugestije: 3,4,5,6,7,9,10 i 11 koje se odnose na definicije, odgovornosti i obaveze investitora i koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Prava, obaveze i odgovornosti koje su predmet i čiju su nosioci investitor i koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i fazi izvođenja radova, su definisane i usklađene sa relevantnom Direktivom EU za ovu tematiku, a u pitanju je Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima. U pitanju je minimum koji smo kao država bili u obavezi da impementiramo. Dodatne obaveze i odgovornosti koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu možemo planirati kroz buduće izmejene i sopune podzakonskog akta koji uređuje oblast privremenih ili pokretnih gradilišta.

8. Na član 13 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Dopuniti navedeni član na način da Poslodavac je dužan da obezbijedi ličnu i kolektivnu zaštitnu opremu koja se u skladu sa propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori a koji su usklađeni sa harmonizovanim standardima EU“.

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Član 13 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu definiše procjenu rizika, te sugestija ne korespondira navedenom sadržaju.

12, 13. Predlog dopune člana 15 i 16 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Sugestija se odnosi na ličnu i kolektivnu zaštitnu opremu, i stavljanje iste na tržište shodno oznaci CE, zabrana stavljanja u promet zaštitne opreme koja ne ispunjava minimalne uslove zaštite propisane zakonodavstvom.

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Označavanje kao i stavljanje na tržište lične zaštitne opreme, kao i kolektivne je u nadležnosti Ministarstva ekonomskog razvoja Crne Gore.

14. Na član 38 predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Dodavanje novih stavova koji se odnose na organizovanje stručne službe i minimalni broj stručnih lica, u odnosu na broj zaposlenih, nivoa rizika, broja organizacionih jedinica.

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Razlog za navedeno jeste usklađivanje sa Okvirnom direktivom u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kako i tradiciji radu u Crnoj Gori, gdje primat u vođenju poslova zaštite

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

i zdravlja na radu ima prvenstveno stručno lice iz reda zaposlenih, a u istom redu moramo naglasiti da u Crnoj Gori imamo više od 98% mikro i malih preduzeća. Svakako, ovo je predlog za razmišljanje i dublju analizu koja može biti predmet budućih dopuna ovog zakona.

3. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE AMERIČKA PRIVREDNA KOMORA U CRNOJ GORI

1.Član 14 Predloga - član 19 stav 5 Zakona - Predlog da "sam zaposleni" može inicirati vanredni zdravstveni pregled otvara mogućnost za potencijalne zloupotrebe. Iako je cilj zaštita zaposlenih, postoji rizik da neki zaposleni ovu mogućnost koriste bez opravdanog razloga, što bi nepotrebno opteretilo poslodavca troškovima i administracijom. Neophodno je jasno definisati kriterijume na osnovu kojih zaposleni može tražiti pregled.

ODGOVOR:

U saradnji sa Ministarstvom zdravlja će se precizirati pojedinost u vezi vanrednih zdravstvenim pregleda i iniciranja od strane samih zaposlenih.

2.Član 15 Predloga - Član 20 stav 1 Zakona

„Osposobljavanje se ne sprovodi u slučaju kada su uslovi rada, opasnosti i rizici na novom radnom mjestu identični kao na prethodnom“

Obrazloženje

Predlog da je poslodavac dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog za bezbjedan rad „prije raspoređivanja na drugo radno mjesto“ smatramo nepotrebnim ukoliko su uslovi rada, opasnosti i rizici na novom radnom mjestu identični kao na prethodnom. Obavezno osposobljavanje u ovakvim slučajevima predstavlja nepotrebno administrativno i finansijsko opterećenje za poslodavca, bez stvarnog doprinosa unapređenju bezbjednosti i zdravlja na radu. Ukoliko se ne mijenjaju radna okolina, upotrijebljena sredstva za rad, tehnologija rada i rizici po bezbjednost i zdravlje, tada se već stečeno znanje zaposlenog može smatrati relevantnim i dovoljnim za novo radno mjesto.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

3.Član 15 Predloga - član 20 stav 9 Zakona

Predlažemo brisanje ili značajnu izmjenu predložene dopune člana kojim se uvodi obaveza periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih, i to svakih pet godina za sva radna mjesta, odnosno svake tri godine za ona sa posebnim uslovima rada i povećanim rizicima.

Obrazloženje

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Ovakvo rješenje ne proizilazi iz Direktive Savjeta 89/1391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu jer ista ne predviđa obavezu periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih. Takođe, ni zakonodavna rješenja u državama članicama Evropske unije u regionu ne poznaju ovu obavezu na ovako sveobuhvatan način.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

4. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Ivana Katnić, specijalista medicine rada, Dom zdravlja Cetinje

1. ČLAN 14

U dijelu " Poslodavac je dužan da se prilikom planiranja i uvođenja novih tehnologija konsultuje sa zaposlenima ili njihovim predstavnicima za zaštitu i zdravlje na radu o pitanjima izbora sredstava za rad, uslova rada , radne okoline .." doda i obaveza da se konsultuje sa službom medicine rada sa kojom sarađuje jer je organizacija i zaštita na radu, pisanje akta o procjeni rizika, higijena radne sredine i procesa rada, prepoznavanje opasnosti i štetnosti u radnoj sredini, biomonitoring radnika i vrste i odabir zaštitnih ličnih sredstava dio specijalnosti medicine rada.

U dijelu "poslodavac je dužan da prilikom raspoređivanja zaposlenog na radno mjesto sa posebnim uslovima rada, uzme u obzir njegove sposobnosti ." smatram da treba dodati dio "nakon odrađenog prethodnog ljekarskog pregleda (prije zaposlenja)".

Jer jedino tako poslodavac zaista može znati da li postoje i ako postoje , koja su to ograničenja radne sposobnosti zaposlenog. Na taj način bi se u startu prevenirale potencijalne zloupotrebe.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje je već uređeno shodno relevantnim Direktivama EU u vezi sa obavezom poslodavaca i uključujem medicine rada, naročito u postupku izrade Akta o procjeni rizika. Uvođenje dodatnih obaveza može dovesti do komplikacija i usporiti procese, što nije u interesu ni poslodavca ni zaposlenih. Takođe, već postoje mehanizmi za prevenciju zloupotreba koji su u skladu sa postojećim zakonima.

2. Predlog dopune člana 17

S obzirom da u ovom dijelu zakona nije precizirano ko čini obavezan dio tima koji učestvuje u procjeni rizika prilikom pisanja akta o procjeni rizika, iskoristila bih ovu priliku da naglasim da bi specijalista medicine rada morao biti jedan od obaveznih članova iz prostog razloga jer ima izuzetnu ulogu u određivanju radnih mjesta sa povećanim rizikom , odnosno posebnim uslovima rada; identifikaciji opasnosti i štetnosti na radnom mjestu i radnoj sredini, a samim tim i

vjerovatnoći nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, kao i prevenciji istih.

Na osnovu svega gore navedenog potpuno je logično da prilikom izmjene /dopune akta o procjeni rizika, specijalista medicine rada je upravo ta osoba koja (na osnovu svojih prethodnih opažanja procesa rada, biomonitoringa i ljekarskih pregleda zaposlenih) posjeduje prave podatke o stvarnom stanju. Kao takav on je nezamjenjiv dio tima u stvaranju ili mijenjanju akta o procjeni rizika.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Članom 49 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, predviđeno je da organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz prethodno pribavljenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove rada, propisuje i izdaje ovlašćenje pravnom licu registrovanom u skladu sa zakonom, ako ispunjava kadrovske, organizacione, tehničke i druge uslove da obavlja sljedeće poslove, uključujući između ostalog „učestvuje u procjeni rizika na poslovima i u radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o procjeni rizika“.

3. Predlog dopune člana 19

Predlažem dopunu u dijelu rečenice „Zdravstveni pregledi zaposlenih preduzimaju se radi prevencije, utvrđivanja i otklanjanja uzroka obolijevanja, jer ipak je prvi cilj svih zakona i medicine rada prevencija nastanka oboljenja u cilju očuvanja zdravlja radnika kao i produžetka radne sposobnosti.

Predlažem da se ovaj član dopuni stavkom da se zaposleni ne može slati na zdravstvene preglede po završetku noćne smjene, jer takav pregled nije realan i maskira se pravo zdravstveno stanje radnika, a u praksi je vrlo česta pojava. Smatram da bi tom dopunom zaštitili radnike i spriječili malverzacije poslodavaca.

Član 62 se nadovezuje na Član 19 u smislu da se stav 3 primjenjuje tek od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji – nije mi jasno zašto? Zaposleni svakako ima pravo da odradi vanredni ljekarski pregled ako smatra da treba.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Temelj Zakona o zaštiti i zdravlju na radu jeste upravo prevencija, kao korak i/ili mjere zaštite i zdravlja na radu koje se preduzimaju ili planiraju na svim nivoima rada kod poslodavca, radi sprječavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih. Vandredni ljekarski pregledi i uloga ovlašćenih zdravstvenih ustanova je već definisana.

4. Član 39

Izričito sam protiv predloga da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu. Riječ je o licima koja:

- imaju najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti ZZNR i
- ispunjavaju dodatne uslove stručne relevantnosti (završen fakultet zaštite na radu, naučni stepen magistra ili doktora tehničkih nauka, specijalizaciju iz medicine rada, iskustvo inspektora za ZZNR ili višegodišnje iskustvo u izradi propisa iz ove oblasti).

Smatram to neosnovanim, neprihvatljivim i suprotnim principima efikasnosti, racionalnosti i poštovanja profesionalnih kvalifikacija. To je suprotno praksi EU i međunarodnim standardima, EU-OSHA regulativi i smjernicama u čijem stvaranju su upravo učestvovala gore navedena stručna i akademska lica. To su iste one prakse i zakoni koje mi ovdje moramo da primijenjujemo i uskladimo kako bi poboljšali zaštitu i očuvali /unaprijedili zdravlje na radu i na kraju krajeva pristupili Evropskoj Uniji. Brisanjem stava 6 uklonili biste sve stručno i naučno dokazane principe dobre prakse, srozati kvalitet i osporiti kontrolu zaštite i zdravlja na radu. Isto tako, nameće se pitanje polaganja stručnog ispita bez prethodne obuke?

U ovoj državi u okviru osnovnih studija zaštitu i zdravlje na radu imaju jedino neki smjerovi elektrotehničkog/mašinskog fakulteta i medicinski fakultet u okviru specijalizacije medicine rada. Samim time činjenica da doktor nauka iz oblasti tehničke zaštite, specijalista medicine rada ili bivši inspektor za ZZNR, koji bi morali da polažu ispit pred komisijom sastavljenom isključivo od službenika ministarstva, bez učešća eksternih stručnjaka ili nezavisnih eksperata je više nego paradoksalna i nesvrshishodna.

Zato sam mišljenja da u okviru pomenute Komisije moraju biti zastupljeni stručnjaci iz sve tri branše (specijalista iz oblasti tehničke zaštite, specijalista medicine rada i inspektor za ZZNR).

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Brisanje stava 6 člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu je iz razloga mogućih i potencijalnih zloupotreba potvrda o radnom iskustvu u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje u ovom momentu nije moguće kontrolisati. Kad je u pitanju Komisija za polaganje stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlju na radu, ista je sastavljena od stručnjaka koji ispunjavaju uslove shodno Pravilniku o uslovima, načinu polaganja stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu.

5. Član 49

Predlažem dopunu člana 49 stav 1 „14. obilazak radnih mjesta i radne sredine i druge poslove.“

Kompleksnost određenih poslova prije svega u industriji pa na ostalim poslovima kao i opasnosti i štetnosti koje postoje u radnoj sredini i na radnom mjestu, razne nove tehnologije, zahtijevaju obilazak od strane specijaliste medicine rada u cilju boljeg prepoznavanja, razumijevanja i prevencije mehanizma povreda, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Jedino tako može se dobiti prava informacija o štetnostima i opasnostima radnog mjesta koje posle mogu biti opisane i prevenirane u aktu o procjeni rizika, određivanju radnog mjesta sa povišenim rizikom, pravilne profesionalne selekcije radnika za određeni posao i blagovremene i adekvatne zamjene sredstava za rad i tehnologa sa manje opasnim i štetnim.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje reguliše organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

5. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Senka Ćurčić

1. Primjedba na član 15 Predloga

Smatram da predlog o obaveznom periodičnom osposobljavanju zaposlenih na 3 ili 5 godina nije praktično rešenje, jer bi ova odredba postala formalnost bez stvarnog efekta na bezbjednost na radu, dok istovremeno stvara dodatne troškove i pogoduje ovlašćenim organizacija.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

6. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Duško Nikolić – stručno lice za zaštitu i zdravlje na radu, Budvanska rivijera A.D.

1. Član 3b

U cilju sistemskog praćenja i unapređenja stanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i unapređenja dijaloga sa predstavnicima poslodavaca, zaposlenih, stručne i zainteresovane javnosti, Vlada osniva Nacionalni savjet za zaštitu i zdravlje na radu, kao stručno i savjetodavno tijelo u oblasti zaštite i zdravlja na radu. Sastav, način rada, nadležnosti i druga pitanja od značaja za rad Nacionalnog savjeta bliže se uređuju podzakonskim aktom.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Dupliranje nadležnosti ne pogoduje kreiranju politike zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori. Porepoznati institut koji ove obaveze može dodatno urediti, planirati i sprovoditi jeste Socijalni savjet Crne Gore, čiji članovi jesu predstavnici Vlade i socijalnih partnera, sa velikom širinom i mogućnošću uključivanja eksternih stručnjaka za pojedinačna pitanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu. Socijalni savjet jeste adresa za kandidovanje pitanja u oblasti zaštite i

zdravlja na radu, koji se u postojećem sastavu na najbolji mogući način može elaborirati, sa jasnim ciljevima i zadacima, i svakako prostorom za unapređenje.

2. Dopuna člana 20 – rok za osposobljavanje zaposlenih u djelatnostima sa specifičnom dinamikom zapošljavanja

Nakon stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Iznimno od stava 1 ovog člana, u djelatnostima sa izraženom sezonskom ili promjenjivom dinamikom zapošljavanja, kao što su turizam i ugostiteljstvo, poslodavac je dužan da osposobi zaposlene za bezbjedan i zdrav rad u roku koji ne može biti duži od sedam dana od dana zasnivanja radnog odnosa, pod uslovom da se radi o poslovima koji nijesu razvrstani kao radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom.“
Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: U pojedinim sektorima, kao što su turizam i ugostiteljstvo, posebno kod objekata sezonskog karaktera, zapošljavanje radne snage se odvija u uslovima intenzivne fluktuacije i kratkih rokova. Osposobljavanje za bezbjedan i zdrav rad vrše ovlašćene organizacije, koje u praksi često nijesu u mogućnosti da odmah izvrše obuku, posebno kada se radi o manjim grupama zaposlenih. Ograničavanje fleksibilnosti u ovom pogledu može dovesti do zastoja u radu, ali i do nesrazmjernog administrativnog i logističkog opterećenja poslodavaca. Predloženo rješenje omogućava proporcionalnost i efikasnost, zadržavajući osnovni cilj zaštite zaposlenih, uz napomenu da se ne odnosi na radna mjesta sa povećanim rizikom. Time se uvažavaju realnosti tržišta rada, a istovremeno ne ugrožava standard bezbjednosti.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad, uključujući rokove je definisano članom 20 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, u skladu sa Direktivama EU.

3. Predlog dopune člana 25

„Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Saglasan sam sa dodavanjem riječi „usavršavanje“ u član 25, jer ona proširuje postojeću obavezu poslodavca i omogućava kontinuirano unapređenje znanja i kompetencija predstavnika zaposlenih. Međutim, smatram da je neophodno precizirati da se osposobljavanje i usavršavanje odnose isključivo na oblast zaštite i zdravlja na radu, kako bi se izbjegle zloupotrebe i pogrešna tumačenja u praksi. Bez ove precizne formulacije, ostaje mogućnost da poslodavci formalno ispunjavaju obavezu tako što predstavnicima zaposlenih omogućavaju učešće u obukama koje nisu povezane sa njihovom funkcijom u oblasti ZZNR, čime se promašuje svrha ove odredbe.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

4. Dopuna člana 39 – preciziranje odgovornosti stručnog lica

Iza riječi: „Stručna lica su neposredno odgovorna“, dodaje se: „odgovornom licu kod poslodavca.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Ova dopuna ima za cilj preciziranje hijerarhije i linije odgovornosti u pogledu organizacije poslova zaštite i zdravlja na radu. Termin „poslodavac“ u praksi se često tumači široko i neujednačeno – nekada kao pravno lice, nekada kao izvršni direktor, a nekada kao neposredni rukovodilac. Uvođenjem odrednice „odgovorno lice kod poslodavca“, jasno se definiše referentna tačka za odgovornost i komunikaciju stručnog lica, čime se omogućava efikasnije donošenje i sprovođenje mjera, kao i jačanje funkcionalne nezavisnosti stručnih lica. Ovakvo normiranje doprinosi profesionalizaciji uloge stručnog lica i jačanju njihovog uticaja u donošenju odluka od značaja za zaštitu i zdravlje zaposlenih.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Uloga stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu je uređena i u skladu je za zahtjevima EU.

5. Dopuna člana 40 – zabrana dodjeljivanja drugih poslova

Nakon prvog stava dodaje se novi stav koji glasi: „Stručnom licu i stručnoj službi poslodavac ne može povjeriti druge poslove koji nijesu u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Važeći zakon je ranije sadržavao mogućnost da poslodavac stručnom licu dodjeljuje i druge poslove (član 40, stav 1, tačka 14: „druge poslove koje mu odredi poslodavac“), što je u praksi nerijetko dovodilo do narušavanja nezavisnosti i stručnosti u obavljanju poslova iz oblasti zaštite i zdravlja na radu. Iako se predloženim izmjenama ukida prethodna odredba koja je to omogućavala, smatramo da je potrebno eksplicitno navesti zabranu povjeravanja nesrodnih poslova, kako bi se otklonile sumnje u tumačenju. Ova dopuna jača status stručnih lica, omogućava im fokusiran i stručan rad u svojoj oblasti i doprinosi kvalitetnijem sprovođenju preventivnih mjera, što je osnovni cilj zakona.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Sugestija nije u skladu za izmijenjenim članom.

6. Predlog izmjene člana 50

U stavu 1: Brisati alineju 12: „način vođenja evidencije.“ U stavu 2: Dopuniti tako da glasi: „Oblik, sadržaj i način vođenja evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove rada.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

Alineja 12 („način vođenja evidencije“) u stavu 1 člana 50 suvišna je iz više razloga: 1. Ne radi se o vrsti evidencije, već o načinu njenog sprovođenja, što je proceduralno, a ne sadržinsko pitanje – dok su sve prethodne alineje (1–11) jasno usmjerene na šta se vodi, a ne kako se vodi. 2. Način vođenja evidencije prirodno spada u nadležnost ministarstva koje propisuje oblik i sadržaj evidencije (stav 2), pa je logično i sistemski ispravno da se „način vođenja“ doda upravo tamo, gdje je to ovlaštenje za podzakonsku razradu. 3. Ovim pristupom izbjegava se dupliranje i konfuzija u tumačenju zakona, a zadržava se pravna jasnoća i dosljednost normativnog teksta.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

7. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Sanja Dujović, UNIPROM doo Nikšić

1. Član 3b

U cilju sistemskog praćenja i unapređenja stanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i unapređenja dijaloga sa predstavnicima poslodavaca, zaposlenih, stručne i zainteresovane javnosti, Vlada osniva Nacionalni savjet za zaštitu i zdravlje na radu, kao stručno i savjetodavno tijelo u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Sastav, način rada, nadležnosti i druga pitanja od značaja za rad Nacionalnog savjeta bliže se uređuju podzakonskim aktom.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Formiranje Nacionalnog savjeta za zaštitu i zdravlje na radu predstavlja važan korak ka uspostavljanju efikasnog, održivog i participativnog sistema u ovoj oblasti, po primjeru gotovo svih država članica Evropske unije, kao i zemalja u regionu (npr. Hrvatska, Slovenija, Srbija, Sjeverna Makedonija).

Postojanje ovakvog tijela omogućava kontinuiran dijalog između države, poslodavaca, zaposlenih i stručne javnosti, a istovremeno doprinosi:

- boljoj koordinaciji svih aktera u sistemu zaštite i zdravlja na radu,
- formulisanju i praćenju sprovođenja politika u ovoj oblasti,
- identifikovanju ključnih problema iz prakse i predlaganju sistemskih rješenja,
- harmonizaciji sa pravnom tekovinom EU i standardima Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA).

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Navedene tačke će se kandidovati i uređivati kroz postojanje Socijalnog savjeta Crne Gore, u čijem obliku i radu će se dodatno uvrstiti oblast zaštite i zdravlja na radu, sa jasnim ciljem, a to je unapređenje zaštite i zdravlja na radu za sve zaposlene u Crnoj Gori.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

2. Predlog dopune posljednjeg stava člana 17

Umjesto posljednje rečenice u članu 17 stavlja se nova, koja glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene upozna sa aktom o procjeni rizika i učini ga dostupnim zaposlenima – za svoje radno mjesto.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Zaposleni treba da budu upoznati sa onim dijelom akta o procjeni rizika koji se odnosi na njihovo konkretno radno mjesto, kako bi razumjeli rizike koji se odnose isključivo na njihov konkretan radni proces, kao i mjere koje su za njih predviđene. Time se omogućava poslodavcu da zaposlenima strukturirano i ciljano prezentuje dio dokumenta koji je relevantan za njihovu zaštitu i zdravlje na radu, u skladu sa principima efikasne komunikacije i zaštite na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Informisanje zaposlenih i predstavnika zaposlenih o pitanjima zaštite i zdravlja na radu je uređeno Okvirnom Direktivom za oblast zaštite i zdravlja na radu. Dopuna obrazloženja, ono na čemu se insistira jeste transparentnost.

3. Predlog dopune člana 18 – stav 2

U članu 18, stav 2 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini na kome prijete ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan i zdrav rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna ***pisana*** uputstva za rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Uvođenjem riječi „***pisana***“, *obezbjeduje se* sljedeće:

- jasno definisanje pravila i mjera koje zaposleni moraju poštovati,
- dokaz da je poslodavac ispunio svoju zakonsku obavezu,
- veću pravnu sigurnost i za poslodavca i za zaposlenog,
- objektivno utvrđivanje odgovornosti u slučaju povrede ili nesreće.

Ova formulacija je u skladu sa praksom država članica EU i osnovnim načelima preventivne zaštite i odgovornosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

4. Predlog dopune člana 30

Član 30 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom. Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca i određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, a za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom, ne mogu biti manje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou.

Osiguravajuća društva su dužna da uplate na poseban račun organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite i zdravlja na radu iznos u visini od 10% od prihoda ostvarenog po osnovu naplaćenog obaveznog osiguranja iz stava 2 ovog člana.

Poseban račun iz prethodnog stava je evidencioni račun u okviru Glavne knjige trezora, koji otvara i vodi ministarstvo nadležno za poslove zaštite i zdravlja na radu, a namijenjen je obezbjeđivanju sredstava za finansiranje, pripremu, sprovođenje i razvoj programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Podržavam dopunu člana 30 kojom se uvodi minimalna premija osiguranja u visini od 1% minimalne zarade, ali smatram da je neophodno dodatno precizirati da se ta odredba odnosi na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom. Na taj način se osigurava da veći teret osiguranja snose poslodavci koji zapošljavaju radnike na rizičnijim poslovima, čime se stimuliše prevencija i pravičnija raspodjela odgovornosti.

Takođe, uvođenjem novog stava kojim se uspostavlja evidencioni račun pri nadležnom ministarstvu, sličan modelu koji već postoji u Zakonu o zaštiti i spašavanju, dio sredstava od obaveznog osiguranja bi se namjenski usmjeravao za sistemsku podršku unapređenju zaštite i zdravlja na radu kroz finansiranje projekata, edukacija, istraživanja i preventivnih mjera.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

5. Član 39 Zakona

Ne podržavam predlog da se briše stav 6 iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Protiv sam predloga da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, imajući u vidu da je riječ je o licima koja imaju najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti ZZNR i ispunjavaju dodatne uslove stručne relevantnosti (završen fakultet zaštite na radu, naučni stepen magistra ili doktora tehničkih nauka, specijalizaciju iz medicine rada, iskustvo inspektora za ZZNR ili višegodišnje iskustvo u izradi propisa iz ove oblasti), što dovodi do situacije u kojoj najstručniji kadrovi polažu ispite pred komisijama sa upitnim stručnim autoritetom.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Time se narušava dobra praksa u oblasti priznavanja kvalifikacija, destimuliše stručni kadar i narušava profesionalni integritet sistema, a ne doprinosi unapređenju kvaliteta, jer izostaje obaveza obuke i sadržajnog jačanja kompetencija.

Stav 6 u postojećem obliku je element koji obezbjeđuje balans između stručnosti, racionalnosti i administrativne svrsishodnosti. Stoga bi brisanje ovog stava bilo neosnovano, neprihvatljivo i suprotno principima efikasnosti, racionalnosti i poštovanja profesionalnih kvalifikacija.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Brisanje stava 6 člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu je iz razloga mogućih i potencijalnih zloupotreba potvrda o radnom iskustvu u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje u ovom momentu nije moguće kontrolisati.

6. Kaznene odredbe nisu usklađene sa izmjenama zakona

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Kaznene odredbe iz poglavlja Zakona koje se odnosi na prekršajne sankcije nijesu usklađene sa predloženim izmjenama i dopunama drugih članova zakona. Naime, pojedine nove obaveze koje su uvedene izmjenama (npr. dodatni zahtjevi za poslodavce, novi elementi evidencija, nova pravila za ovlašćene organizacije, dužnosti investitora, uslovi za osiguranje, itd.) nijesu prateće obuhvaćene prekršajnim normama.

Takođe, neke kaznene odredbe i dalje se pozivaju na članove čija je sadržina izmijenjena ili više ne postoji u predloženoj verziji zakona, što može dovesti do kontradiktornosti i pravne neizvjesnosti u postupcima nadzora i sankcionisanja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

8. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Vasilije Mirović, 13 Jul Plantaže Podgorica

1. Član 28 Pružanje prve pomoći

Dolje u nastavku su moji prijedlozi:

Stav 1 - Poslodavac je obavezan organizovati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obavezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

Stav - Na svakom radnom mjestu i u radnim prostorijama gdje istovremeno radi 2 do 50 radnika, najmanje jedan radnik, te joj jedan na svakih sljedećih 50 radnika, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu.

Stav 3 - Broj osposobljenih i imenovanih radnika za pružanje prve pomoći mora odgovarati broju lokacija poslodavca, smjenskom radu te drugim organizacijskim okolnostima kod Poslodavca.

Stav 4 - Poslodavac je radnicima osposobljenim za pružanje prve pomoći dužan uručiti pisanu odluku o imenovanju za pružanje prve pomoći te obavijestiti sve ostale radnike o radnicima koji su osposobljeni i imenovani za pružanje prve pomoći,

Stav 5 - Poslodavac je obavezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlašćenog korišćenja.

Novi član Zakona - Zaštita nepušača

Stav 1 - Poslodavac je obavezan sprovoditi zaštitu nepušača od djelovanja dima duvanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para električnih cigareta.

Stav 2 - Zabranjeno je pušenje duvanskih i srodnih proizvoda, električnih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje na radnim sastancima.

Stav 3 - Zabranjeno je pušenje duvanskih i srodnih proizvoda, električnih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje na radnom mjestu.

Stav 4 - Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, Poslodavac može pisanim putem dozvoliti pušenje duvanskih i srodnih proizvoda, električnih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno u prostoru na kojima je obavezno postaviti znak dozvoljenog pušenja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Vezujući se da je obrađivani tekst zakona u stvari izmjene i dopune, i da imamo ograničenje u procentu normi, kao i činjenici da tekst zakona ne smije biti opterećen detaljnom regulisanju pojedinačnih segmenata u oblasti zaštite i zdravlja na radu, isto će biti predmet obrade kroz podzakonske akte koji prate ovaj zakon.

2. Član 38 Obavšćenje stručnih poslova

Stav 1 - Poslodavac je obavezan utvrditi i obavljati poslove zaštite i zdravlja na radu u skladu sa procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika.

Stav 2 - Poslodavac koji zapošljava do 49 radnika, poslove i stava 1 ovog člana obavezan je ugovoriti ugovorom o radu sa stručnim licem zaštite na radu.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Stav 3 - Poslodavac koji zapošljava 50 do isključivo 249 radnika, obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana obavezan je ugovorom o radu ugovoriti sa jednim ili više stručnih lica zaštite i zdravlja na radu.

Stav 4 - Poslodavac koji zapošljava 250 ili više radnika, obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana, obavezan je oformiti stručnu službu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Poslodavac je dužan da organizuje stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica, na način da odredi iz reda svojih zaposlenih stručno lice ili organizuje stručnu službu za poslove zaštite i zdravlja na radu.

9. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Marjan Brčić, DIPLING DOO Tivat

1.Član 9a (Određivanje koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu)

„Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu kad radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača radova“.

U praksi imamo da investitori nikada ne predvide da će tokom izgradnje objekta imati dva ili više izvođača radova. Ovo je i opravdano jer investitor vrlo često pregovara sa jednim izvođačem radova po principu „ključ u ruke“, pa, praktično, i nema informacija o drugim angažovanim izvođačima radova.

Predloženo rješenje: „Investitor je dužan da odredi koordinatora iz stava 1 ovog člana i u slučaju kada anagažuje samo jednog izvođača radova, a on angažuje ostale izvođače“ je dobro ali samo za fazu izvođenja radova. Ne i za fazu projektovanja.

Predlog:

Stav 1: „Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu i to posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova“.

Stav 2: „Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada u fazi izvođenja radova radove izvodi samo jedan izvođač radova, Investitor nije u obavezi da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu za fazu izvođenja radova“.

Stav 3 (isti): „Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta (u daljem tekstu: koordinator u fazi izrade projekta) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom“.

Stav 4 (isti): „Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: koordinator u fazi izvođenja radova) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom“.

Obrazloženje:

Ovakvim rješenjem bi se, konačno, uključila ZZNR struka u fazu projektovanja. Makar u dijelu izrade plana mjera ZZNR (i elaborata o uređenju gradilišta, prema Zakonu o izgradnji objekata). U slučaju prihvatanja ovog predloga, Prijava o početku radova pri izgradnji, rekonstrukciji ili rušenju objekta u dijelu pod tačkom 9: „Koordinator za ZZNR u fazi izrade projekta“ bi imala smisla, a prazno polje prilikom slanja Prijave o početku radova bi bio „alarm“ inspekciji ZZNR.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje koordinatora u obje faze se veže na Direktivu Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima. Obzirom da su u toku izmjene i dopune Zakona, dodatno uređenje imenovanja navedenih instituta i uloge investitora, će biti predmet u nekoj od narednih korekcija zakona.

2. Član 10, stav 3 (Tehnološki procesi)

Primjedba: „Pri izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji, sanaciji ili rušenju objekta, investitor je dužan da obezbijedi, a poslodavac koji izvodi radove dužan je da izradi plan mjera zaštite i zdravlja na radu“. Ovakva formulacija će izazvati problem Koordinatoru za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: Koordinator K₂) koji će biti u obavezi da upozna „sve poslodavce i druga lica na gradilištu sa planom mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno sa njegovim izmjenama ili dopunama“. Praktično, to znači da kada poslodavac koji izvodi npr. molerske radove izradi svoj plan mjera zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: Plan mjera ZZNR), Koordinator K₂ je u obavezi da sve poslodavce koji tom trenutku izvode radove na gradilištu upozna sa Planom mjera ZZNR koji je izradio poslodavac koji izvodi molerske radove. Potpuno nepotrebno, a naročito što u se praksi planovi mjera ZZNR svode na opšte informacije o zaštiti i zdravlju na radu sa vrlo malo konkretnih mjera ZZNR za poslove koje obavlja poslodavac koji je zradio Plan mjera ZZNR.

Takođe, na ovaj način se gubi uloga Koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi projektovanja (u daljem tekstu: Koordinator K₁) u dijelu njegovih poslova: „izrade ili obezbjeđenja izrade plana mjera zaštite i zdravlja na radu kojim je određeno uređenje gradilišta i mjere zaštite i zdravlja na radu na tom gradilištu uz uzimanje u obzir industrijskih aktivnosti u blizini i na gradilištu“. I sada je praksa da Investitori ne određuju koordinate K₁ iz razloga što tokom projektovanja ne predviđaju da tokom izvođenja radova radove izvode dva ili više izvođača radova.

Predlog: Ovaj stav može da glasi: „Pri izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji, sanaciji ili rušenju objekta, investitor i poslodavci koji izvode radove su dužni da obezbijede da se izradi plan mjera zaštite i zdravlja na radu“.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Sugestija: Pronaći način da se Investitor obaveže da odredi Koordinatora K₁ bez obzira da li će u fazi izvođenja radova radove izvoditi jedan ili više izvođača radova (predlog dat iznad). Uloga tog koordinatora bi bila da obezbijedi da se izradi Plan mjera ZZNR u fazi projektovanja, a prije početka izvođenja radova. U praksi, tada bi i zahtjevi za ponudama bili konkretniji jer bi se, pored glavnog projekta, izvođačima radova dostavljao i plan mjera ZZNR, pa bi ponude izvođača radova uključivale i troškove vezane za primjenu mjera ZZNR.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

3. Član 14a (Saradnja investitora i poslodavca sa koordinatorima i drugim poslodavcima)

Primjedba: „Investitor i poslodavac je dužan da pri izvođenju radova na gradilištu postupa po pisanim uputstvima koja dobija od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i da sarađuje sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu.“. Nema primjedbe. Samo predlog da se iza „pisanim uputstvima“ doda riječ „i zapisnicima“ kako bi se izbjeglo jezičko „nadmudrivanje“ i nerazumjevanje.

Predlog: „Investitor i poslodavac je dužan da pri izvođenju radova na gradilištu postupa po pisanim uputstvima i zapisnicima koja dobija od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i da sarađuje sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu.“.

Sugestija: Povezati ovu obavezu i sa kaznenim odredbama.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja u dijelu prepoznavanja kod kaznenih odredbi.

4. Član 30 (Kolektivno osiguranje)

Primjedba: „Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i ne može da bude manja od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou“.

Ovakvo rješenje je dobro, ali OPET izjednačava sve poslove, rizike, opasnosti... Nije rizik od povreda na radu isti nekome ko radi u butiku, prodavnici, ugostiteljskom objektu, fabrici čokolade, gradilištu, automehaničarskoj radnji... Ta zanimanja bi se trebala razlikovati i prilikom određivanja visine premije za osiguranje. Tim prije što osiguravajuće kuće osiguravaju isključivo od nezgode, tj. osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja. Nema profesionalnih bolesti, nema bolesti u vezi sa radom.

Predlog: Dodati da se minimalna premija za osiguranje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou odnosi na radna mjesta sa posebnim uslovima rada.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

„Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i za radna mjesta sa posebnim uslovima rada ne može da bude manja od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou“.

Usvajanjem ovakvog predloga bi se napravila razlika između radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i onih koji to nisu. A naročito u slučajevima kada osiguravajuća društva ne osiguravaju zaposlene od profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, pa se sve svodi na povredu na radu.

Rizik od povrede na radu na gradilištu ili u butiku nije isti. A i dalje će poslodavci da osiguravaju na najniže dozvoljene iznose.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

5. Član 56 (Novčana kazna za prekršaj pravnog, odgovornog lica i preduzetnika)

Primjedba: Ne postoji kaznena odredba za član 14a.

Predlog: U stavu 1, poslije tačke 4a ubaciti tačku 4b:

„4b) pri izvođenju radova na gradilištu ne postupa po pisanim uputstvima koja dobija od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i ne sarađuje sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu (Član 14a)“.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

6. Član 56a (Novčana kazna za prekršaj investitora)

Primjedba: Ne postoji kaznena odredba za član 14a.

Predlog: U stavu 1, poslije tačke 6 ubaciti tačku 6a:

„6a) pri izvođenju radova na gradilištu ne postupa po pisanim uputstvima koja dobija od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i ne sarađuje sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu (Član 14a)“.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

10. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: UNIJA SLOBODNIH SINDIKATA CRNE GORE

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

1. Član 2 Nacta

Poslije člana 3 dodaje se pet novih članova koji glase:

„Obilježavanje Nacionalnog dana zaštite i zdravlja na radu

Član 3a

„Nacionalni dan zaštite i zdravlja na radu, obilježava se u Crnoj Gori 28. aprila. Uslove, program i način obilježavanja Nacionalnog dana zaštite i zdravlja na radu propisuje organ državne uprave za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo).“ Nacionalni savjet za zaštitu i zdravlje na radu

Član 3b

U cilju sistematskog praćenja stanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, unapređivanja znanja i kulture zaštite i zdravlja na radu i unapređenja dijaloga sa predstavnicima poslodavaca i zaposlenih kao i stručnom i zainteresovanom javnošću, Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) odlukom osniva Nacionalni savjet za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: Nacionalni savjet) kao stručno i savjetodavno tijelo za oblast zaštite i zdravlja na radu.

Nacionalni savjet utvrđuje, predlaže, sprovodi i sistematski preispituje politiku zaštite i zdravlja na radu te predlaže izmjene zakonodavstva radi unapređivanja zaštite i zdravlja zaposlenih i preventivnog djelovanja.

Član 3c

Članove Nacionalnog savjeta imenuje Vlada.

Članove Nacionalnog savjeta čine:

- 1) starješina organa državne uprave nadležnog za poslove rada;
- 2) starješina organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja;
- 3) starješina organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine;
- 4) glavni inspektor zaštite i zdravlja na radu;
- 5) jedan predstavnik Instituta za javno zdravlje;
- 6) jedan predstavnik Medicine rada kao organizacione cjeline u domovima zdravlja;
- 7) jedan predstavnik Univerziteta Crne Gore;
- 8) po jedan predstavnik ispred svih reprezentativnih organizacija poslodavaca i zaposlenih na nacionalnom nivou;
- 9) jedan predstavnik nevladinih organizacija.

Nacionalni savjet ima predsjednika i potpredsjednika koji se biraju iz reda članova Nacionalnog savjeta.

Člana Nacionalnog savjeta iz stava 2 tačka 6 ovog člana predlaže organ uprave nadležan za poslove zdravlja. Članove Nacionalnog savjeta iz stava 2 tačka 8 ovog člana imenuju

reprezentativne organizacije poslodavaca i zaposlenih na nacionalnom nivou u skladu sa svojim unutrašnjim aktima.

Član Nacionalnog savjeta iz stava 2 tačka 9 ovog člana bira se u skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona.

Član 3d

Nacionalni savjet:

- 1) prati, analizira i ocjenjuje sistem i politiku zaštite i zdravlja na radu i o svojim nalazima i ocjenama izvještava Vladu te predlaže potrebne promjene;
- 2) prati primjenu ovoga Zakona, podzakonskih akata, posebnih zakona i drugih propisa kojima se u Crnoj Gori regulišu zaštita i zdravlje zaposlenih te, prema potrebi, predlaže Vladi njihove promjene, kao i njihovo usklađivanje s međunarodnim propisima;
- 3) daje mišljenje na nacрте propisa iz područja zaštite i zdravlja na radu i strateških dokumenata;
- 4) predlaže mjere za unapređivanje sistema zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori;
- 5) učestvuje u organizovanju obilježavanja Nacionalnog dana zaštite i zdravlja na radu;
- 6) predlaže kampanje za podizanje svijesti i promociju zaštite i zdravlja na radu;
- 7) obavlja i druge poslove na zahtjev Vlade.

Član 3e

Bliži način rada i djelovanja Nacionalnog savjeta uređuju se posebnim aktom koji donose članovi Nacionalnog savjeta.

Administrativne poslove za Nacionalni savjet obavlja organ državne uprave nadležan za poslove rada.

Sredstva za osnivanje i rad Nacionalnog savjeta obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore."

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Navedene tačke će se kandidovati i uređivati kroz postojanje Socijalnog savjeta Crne Gore, u čijem obliku i radu će se dodatno uvrstiti oblast zaštite i zdravlja na radu, sa jasnim ciljem, a to je unapređenje zaštite i zdravlja na radu za sve zaposlene u Crnoj Gori.

2. U članu 3 Nacrta stav 1 alineja 1 riječi:

„dio stranog pravnog lica” zamjenjuju se riječima: „dio stranog društva.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

3. Član 13 Nacrta mijenja se tako da glasi:

„U članu 17 poslije stava 6 dodaju se dva nova stava koji glase:

Način i postupak procjene rizika propisuje Ministarstvo.

Poslodavac je dužan da omogući učešće u izradi akta iz stava 1 ovog člana reprezentativnom sindikatu i predstavniku zaposlenih za zaštitu i zdravlje.“;

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Način informisanja i konsultovanja predstavnika sindikata kao i predstavnika zaposlenih samih zaposlenih u kreiranju svih pitanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu kod poslodavca je već uređeno.

4. Poslije člana 13 Nacrta dodaje se novi član 13a koji glasi:

„U članu 18 stav 2 poslije riječi: »posebna« dodaje se riječ: »pisana“;

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

5. Poslije člana 16 dodaje se novi član 16a koji glasi:

„U članu 23 Zakona briše se stav 4“.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje predstavnika zaposlenih će se urediti podzakonskim aktom, u skladu sa Preporukom sa sjednice Socijalnog savjeta, na kojoj je postignut dogovor. Podzakonski akt će biti donešen nakon usvanja Izmena i dopuna Zakona o Zaštiti i zdravlju na radu, na kojem će raditi svi konstituenti Socijalnog savjeta, tačnije, na tripartitnom osnovu.

6. Član 18 Nacrta mijenja se tako da glasi

Mijenja se član 26 Zakona i dodaju se novih 7 članova, tako da glase:

„Član 26

„Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu (u dalje tekstu: predstavnik zaposlenih).

Broj predstavnika zaposlenih utvrđuje se prema broju zaposlenih kod poslodavca, i to:

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

- 1) do stotinu zaposlenih, jedan predstavnik;
- 2) od stotinu jedan do petsto zaposlenih, dva predstavnika;
- 3) od petstotina jedan do hiljadu zaposlenih, tri predstavnika;
- 4) preko hiljadu zaposlenih, četiri predstavnika.

Predstavnik zaposlenih iz reda zaposlenih imenuje reprezentativni sindikat, a ako ima više reprezentativnih sindikata predstavnika zaposlenih imenuju reprezentativni sindikati sporazumno.

Kod poslodavca kod kojeg nema reprezentativnog sindikata, predstavnika zaposlenog biraju zaposleni u referendumskom postupku.

Inicijativu za sprovođenje postupka iz stava 4 ovog člana može pokrenuti inicijativni odbor koga čini najmanje pet zaposlenih.

Inicijativni odbor iz stava 5 ovog člana u obavezi je da sprovede postupak kandidovanja i organizuje referendum za izbor predstavnika zaposlenih.

O načinu kandidovanja i danu održavanja referenduma, Inicijativni odbor je dužan da putem oglasne table ili na drugi pogodan način informiše sve zaposlene najkasnije 15 dana prije održavanja.

Član 26a

Mandat predstavnika zaposlenih traje četiri godine.

Predstavniku zaposlenih mandat može da prestane prije isteka perioda na koji je izabran zbog:

- 1) prestanka radnog odnosa kod poslodavca,
- 2) podnošenja ostavke,
- 3) nepovjerenja više od polovine od ukupnog broja zaposlenih, iskazanog u pisanoj formi imenom i prezimenom, brojem lične karte i potpisom zaposlenog,
- 4) nepovjerenja iskazanog od strane reprezentativnih sindikata koji su ga imenovali.

U slučaju iz stava 1 ovog člana izbor novog predstavnika zaposlenih na radu sprovodi se najkasnije u roku od 30 dana od prestanka mandata prethodnog predstavnika po postupku i na način propisan u članu 26 ovog Zakona.

Član 26b

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše redovno, a najmanje jednom u šest mjeseci, u pisanoj formi, o svim pitanjima vezanim za zaštitu i zdravlje na radu.

Granskim kolektivnim ugovorom, odnosno kolektivnim ugovorom kod poslodavca razrađuje se način rada predstavnika zaposlenih i njegov odnos sa sindikatom i Poslodavcem.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, predstavnik zaposlenih i Poslodavac mogu zaključiti poseban sporazum o regulisanju međusobnih prava i obaveza.

Član 26c

O uočenim nepravilnostima u primjeni propisa o zaštiti i zdravlju na radu, predstavnik zaposlenih neposredno obavještava:

- 1) ovlašćeno lice poslodavca;
- 2) stručno lice za poslove zaštite i zdravlja na radu kod poslodavca;
- 3) rukovodioca dijela procesa rada;
- 4) reprezentativni sindikat;
- 5) zaposlene putem oglasne table ili na drugi prigodan način.

Član 26d

Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih omogući pristup svim podacima i informacijama neophodnim za nesmetano obavljanje aktivnosti od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

Na pisani zahtjev za pružanje stručne pomoći ili dostavu podataka i informacija, direktor ili drugo ovlašćeno lice, odnosno stručno lice poslodavca za poslove zaštite i zdravlja na radu dužni su da predstavniku zaposlenih dostave pisani odgovor u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva.

Član 26e

Predstavnik zaposlenih ima pravo da o pitanjima zaštite i zdravlja na radu:

- 1) neposredno komunicira sa zaposlenima na njihovom radnom mjestu;
- 2) prima usmene i pisane predstavke zaposlenih;
- 3) neposredno komunicira sa rukovodiocima – organizatorima procesa rada;
- 4) neposredno komunicira sa stručnim licem ili stručnom službom za poslove zaštite i zdravlja na radu;
- 5) prisustvuje nadzoru koji vrši inspekcija zaštite na radu kod poslodavca;
- 6) daje mišljenje i sugestije nadležnim organima u vezi sa primjenom propisa o zaštiti i zdravlju na radu;
- 7) zahtijeva i insistira na poštovanju propisa o zaštiti i zdravlju na radu i otklanjanju uočenih nedostataka;
- 8) ističe obavještenja na oglasnim tablama poslodavca o aktivnostima koje preduzima.

Član 26f

Predstavnik zaposlenih ima pravo na plaćeno odsustvo radi obavljanja aktivnosti vezanih za zaštitu i zdravlje na radu i za vrijeme prisustvovanja inspekcijskom nadzoru.

Poslodavac je dužan da omogući odgovarajuće odsustvo sa rada u trajanju od najmanje osam časova rada mjesečno uz naknadu zarade.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Granskim kolektivnim ugovorom, odnosno kolektivnim ugovorom kod poslodavca ili posebnim sporazumom zaključenim između poslodavca i predstavnika zaposlenih plaćeno odsustvo iz stava 2 ovog člana može se utvrditi u dužem trajanju ili profesionalni angažman predstavnika zaposlenih.

Predstavnik zaposlenih, prije korišćenja plaćenih časova za obavljanje aktivnosti zaštite i zdravlja na radu, osim u slučajevima prisustvovanja inspeksijskom nadzoru, dužan je da blagovremeno o tome obavjesti poslodavca, odnosno neposrednog rukovodioca.

Član 26g

Predstavnik zaposlenih, za vrijeme obavljanja ove funkcije i šest mjeseci nakon prestanka funkcije, ne može biti pozvan na odgovornost, proglašen kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba, raspoređen na drugo radno mjesto kod istog ili drugog poslodavca ili na drugi način doveden u nepovoljniji položaj, ukoliko postupa u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.“

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje predstavnika zaposlenih će se urediti podzakonskim aktom, u skladu sa Preporukom sa sjednice Socijalnog savjeta, na kojoj je postignut dogovor. Podzakonski akt će biti donešen nakon usvanja Izmena i dopuna Zakona o Zaštiti i zdravlju na radu, na kojem će raditi svi konstituenti Socijalnog savjeta, tačnije, na tripartitnom osnovu.

7. U članu 19 Nacrta dodaje se novi stav koji glasi:

U članu 30 Zakona dodaje se stav 3 koji glasi:

„Kod poslodavca kod kojeg postoji reprezentativni sindikat, premiju osiguranja iz stava 1 ovog člana poslodavac utvrđuje uz saglasnost tog sindikata.“

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Navedeno je objašnjeno kroz predloge koji su prethodno obrađivani i usvojeni.

8. Poslije člana 21 Nacrta dodaje se novi član 21a koji glasi:

U članu 41 poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi: „Rješenje iz stava 6 ovog člana može se izdati pravnom licu ili preduzetniku samo ako stručna lica na osnovu kojih se traži ovlašćenje imaju položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, i ako su kod tog pravnog lica ili preduzetnika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.“

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Ovo pitanje se reguliše podzakonskim aktom, što će biti naredni zadatak nakon usvajanja Predloga zakona.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

9. Član 26 Nacrta mijenja se tako da glasi:

U članu 49c stav 1 poslije alineje 8 dodaje se nova alineja (9) koja glasi:

- zabranu rada sve dok se ne otklone nepravilnosti nastale u postupku izvođenja radova;

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

Zabranu rada iz stava 1 alinjea 9 ovog člana može izreći koordinator za izvođenje radova na osnovu ovlašćenja iz člana 49 ovog zakona.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

10. Poslije člana 26 Nacrta dodaje se novi član 26a koji glasi:

U članu 49d poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Koordinator za izvođenje radova ovlašten je da izrekne privremenu mjeru zabrane izvođenja radova na dijelu ili cijelom gradilištu, do otklanjanja nepravilnosti, o čemu je dužan bez odlaganja obavijestiti investitora i nadležnu inspekciju.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

11. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Radoje Otašević

1. Član 3b

U cilju sistemskog praćenja i unapređenja stanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i unapređenja dijaloga sa predstavnicima poslodavaca, zaposlenih, stručne i zainteresovane javnosti, Vlada osniva Nacionalni savjet za zaštitu i zdravlje na radu, kao stručno i savjetodavno tijelo u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Sastav, način rada, nadležnosti i druga pitanja od značaja za rad Nacionalnog savjeta bliže uređuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Formiranje Nacionalnog savjeta za zaštitu i zdravlje na radu predstavlja važan korak ka uspostavljanju efikasnog, održivog i participativnog sistema u ovoj oblasti. Nacionalni savjeti postoje u gotovo svim državama članicama Evropske unije, kao i u zemljama regiona (npr. Hrvatska, Slovenija, Srbija, Sjeverna Makedonija), dok je Crna Gora među rijetkima koja još uvijek nema institucionalizovan mehanizam ovog tipa.

Postojanje ovakvog tijela omogućava kontinuiran dijalog između države, poslodavaca, zaposlenih i stručne javnosti, a istovremeno doprinosi:

- boljoj koordinaciji svih aktera u sistemu zaštite i zdravlja na radu,
- formulisanju i praćenju sprovođenja politika u ovoj oblasti,
- identifikovanju ključnih problema iz prakse i predlaganju sistemskih rješenja,
- harmonizaciji sa pravnom tekovinom EU i standardima Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA).

Uvođenjem Nacionalnog savjeta Crna Gora bi ispunila važnu institucionalnu prazninu, unaprijedila usklađenost sa zahtjevima iz Poglavlja 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, i obezbijedila forum za zajedničko djelovanje u cilju poboljšanja uslova rada i prevencije rizika na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Navedene tačke će se kandidovati i uređivati kroz postojanje Socijalnog savjeta Crne Gore, u čijem obliku i radu će se dodatno uvrstiti oblast zaštite i zdravlja na radu, sa jasnim ciljem, a to je unapređenje zaštite i zdravlja na radu za sve zaposlene u Crnoj Gori.

2. Predlog dopune člana 4

Ova dopuna ima za cilj da jasno definiše da se odredbe Zakona o zaštiti i zdravlju na radu primjenjuju i na zaposlene koji rad obavljaju od kuće, odnosno u uslovima rada na daljinu (tzv. remote work ili telework), što je u skladu sa savremenim trendovima organizacije rada.

Iako postojeća formulacija zakona implicira da se zakon odnosi na sve zaposlene, uključujući i one koji rade izvan prostorija poslodavca, u praksi je nepostojanje izričite norme o radu od kuće dovelo do pravne nesigurnosti i različitih tumačenja.

Savremeni oblici rada, posebno nakon pandemije COVID-19, ukazali su na potrebu da se i za rad na daljinu obezbijedi primjena osnovnih principa zaštite i zdravlja na radu. Ova dopuna usklađena je sa preporukama Međunarodne organizacije rada, Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA), kao i sa praksom država članica EU koje u svojim zakonima eksplicitno obuhvataju i rad na daljinu.

Na ovaj način se osigurava da zaposleni koji rade van prostorija poslodavca ne budu izuzeti iz okvira zakonske zaštite, te da i u tim uslovima poslodavac ima obavezu da procijeni rizike i preduzme mjere zaštite u skladu sa prirodom posla i uslovima rada.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje se uređuje odredbama Zakona o radu.

3. Predlog dopune člana 4

Član 9a mijenja se i glasi:

„Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova.

Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za fazu izvođenja radova i u slučaju kada anagažuje samo jednog izvođača radova, a on angažuje ostale izvođače.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta (u daljem tekstu: koordinator u fazi izrade projekta) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: koordinator u fazi izvođenja radova) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Ova izmjena ima za cilj da jasno i potpuno definiše odredbe Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i ista eliminiše nejasnoće po pitanju implementacije Direktive 92/57/EEZ o minimalnim zahtjevima za gradilišta, koja prepoznaje posebnu ulogu koordinatora u obezbjeđivanju primjene mjera zaštite i zdravlja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje koordinatora u obje faze se veže na Direktivu Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima. Obzirom da su u toku izmjene i dopune Zakona, dodatno uređenje imenovanja navedenih instituta i uloge investitora, će biti predmet u nekoj od narednih korekcija zakona.

4. Predlog dopune posljednjeg stava člana 17

Umjesto posljednje rečenice u članu 17 stavlja se nova, koja glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene upozna sa aktom o procjeni rizika i učini ga dostupnim zaposlenima – za svoje radno mjesto.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Dopunom se precizira da zaposleni treba da budu upoznati sa onim dijelom akta o procjeni rizika koji se odnosi na njihovo konkretno radno mjesto.

U praksi se pokazalo da upoznavanje zaposlenih sa procjenama rizika za druga radna mjesta može dovesti do nerazumijevanja, neproaktivnih poređenja i polemika o tome zašto su pojedini rizici različito ocijenjeni ili kategorizovani. To često odvraća pažnju od suštine – a to je da zaposleni razumiju rizike koji se odnose isključivo na njihov konkretan radni proces, kao i mjere koje su za njih predviđene.

Ova izmjena ne umanjuje transparentnost, jer zaposleni zadržavaju pravo uvida u opšti akt, ali omogućava poslodavcu da im strukturirano i ciljano prezentuje dio dokumenta koji je relevantan za njihovu zaštitu i zdravlje na radu, u skladu sa principima efikasne komunikacije i zaštite na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Informisanje zaposlenih i predstavnika zaposlenih o pitanjima zaštite i zdravlja na radu je uređeno Okvirnom Direktivom za oblast zaštite i zdravlja na radu. Dopuna obrazloženja, ono na čemu se insistira jeste transparentnost.

5. Predlog dopune člana 18 – stav 2

U članu 18, stav 2 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini na kome prijete ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan i zdrav rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna pisana ili putem elektronske pošte uputstva za bezbjedan rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Uvođenje riječi „pisana ili putem elektronske pošte“ ima za cilj da se obezbijedi dokazivost i formalna odgovornost u procesu davanja uputstava za rad na poslovima sa povećanim rizikom.

U praksi se često dešava da uputstva budu data usmeno, neadekvatno dokumentovana, ili se ne može pouzdano utvrditi da su uopšte data. Time se obesmišljava obaveza poslodavca, a odgovornost se ne može precizno utvrditi u slučaju povrede, profesionalnog oboljenja ili inspekcijanskog nadzora. „Pisana uputstva za rad zaposlenom mogu biti dostavljena i elektronski (što je u duhu savremene tehnologije).“

Pisano uputstvo omogućava:

- jasno definisanje pravila i mjera koje zaposleni moraju poštovati,
- dokaz da je poslodavac ispunio svoju zakonsku obavezu,
- veću pravnu sigurnost i za poslodavca i za zaposlenog,
- objektivno utvrđivanje odgovornosti u slučaju povrede ili nesreće.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Ova formulacija je u skladu sa praksom država članica EU i osnovnim načelima preventivne zaštite i odgovornosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se djelimično prihvata, u dijelu pisanih ustava.

6. Ne prihvatamo predlog da se u član 22, stav 2 dodaje "investitor i"

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

Ne podržavamo predloženu dopunu stava 2 člana 22, tj. Invesitor bi se, pored poslodavaca/izvođača radova, kao obveznik zaključenja posebnog ugovora o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu uvrstio i investitor.

Ovakvo proširivanje obaveze Investitoru je teško primjenjivo tj. potpuno neprimjenivo u praksi, i otvara niz problema u sprovođenju mjera ZZNR kao i Inspeksijskog nadzora. Naime, na gradilištima se često dešava da takozvani „(pod)izvođač radova“ samostalno uvede jedno ili više poslodavaca na gradilište kao i lica koja su formalno zaposlena kod drugog poslodavca a kojias nijesu potpisnik posebnog ugovora iz člana 22.

U takvim slučajevima, inspekcija za zaštitu i zdravlje na radu često kažnjava sve izvođače koji su uredno zaključili i potpisali ugovor, dok vrlo često ne preduzima mjere protiv firme koja je nelegalno uvela radnike, jer nije evidentirana u ugovoru i nije dostupna u trenutku nadzora.

Ukoliko bi se obaveza zaključenja ugovora proširila i na investitora, i on bi mogao biti sankcionisan za propust treće strane (npr. nepoznatog podizvođača), nad kojom često nema stvarnu kontrolu. Na taj način bi se dodatno opteretio investitor koji, po svojoj ulozi, nije neposredni organizator ili izvršilac radova, a u praksi ne raspolaže potpunim uvidom u sve operativne odnose među izvođačima i podizvođačima.

Smatramo da bi ovakva odredba izazvala pravnu i organizacionu nesigurnost, te da je odgovornost za sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu potrebno zadržati na strani izvođača i podizvođača koji stvarno obavljaju radove i uvode zaposlene na gradilište, a ne širiti je na investitora koji ne učestvuje u neposrednom izvođenju.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

7. Predlog dopune člana 25

Član 25 mijenja se i glasi:

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

„Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7:

Saglasni smo sa dodavanjem riječi „usavršavanje“ u član 25, jer ona proširuje postojeću obavezu poslodavca i omogućava kontinuirano unapređenje znanja i kompetencija predstavnika zaposlenih.

Međutim, smatramo da je neophodno precizirati da se osposobljavanje i usavršavanje odnose isključivo na oblast zaštite i zdravlja na radu, kako bi se izbjegle zloupotrebe i pogrešna tumačenja u praksi.

Bez ove precizne formulacije, ostaje mogućnost da poslodavci formalno ispunjavaju obavezu tako što predstavnicima zaposlenih omogućavaju učešće u obukama koje nisu povezane sa njihovom funkcijom u oblasti ZZNR, čime se promašuje svrha ove odredbe.

Preciziranje je u skladu sa:

- suštinom zakona koji uređuje zaštitu i zdravlje na radu,
- dobrom praksom EU,
- i potrebom da predstavnici zaposlenih u toj oblasti imaju odgovarajuća stručna znanja kako bi efikasno i kompetentno obavljali svoju ulogu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

8. Protivljenje brisanju stavova 2 i 4 člana 26

Protivimo se predloženim izmjenama člana 26 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, konkretno:

- brisanju stava 2, kojim se zaposlenima kod poslodavca garantuje pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu, i
- brisanju stava 4, kojim se obezbjeđuje minimum vremena i sredstava za obavljanje funkcije predstavnika zaposlenih.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8:

1. Očuvanje stava 2 – kao osnova za participaciju i normativno uređenje

Stav 2 predstavlja osnovni pravni temelj za donošenje podzakonskih akata, odnosno pravilnika o načinu izbora predstavnika zaposlenih. Brisanjem ovog stava pravna osnova za uređivanje tog pitanja postaje upitna, što otvara prostor za pravnu prazninu i arbitrarnu praksu.

Takođe, ovaj stav je u skladu sa međunarodnim standardima – posebno Direktivom 89/391/EEZ o zaštiti i zdravlju na radu, koja jasno propisuje da zaposleni ili njihovi predstavnici moraju imati

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

pravo da budu konsultovani, informisani i uključeni u procese donošenja odluka u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu. U tom smislu, izbor predstavnika zaposlenih mora biti omogućena i sistemski uređena praksa.

Brisanje ove odredbe značilo bi umanjeње prava zaposlenih na participaciju u pitanjima koja direktno utiču na njihovu bezbjednost i zdravlje, čime bi se Crna Gora udaljila od evropskih standarda sa kojima teži usklađivanju kroz Poglavlje 19.

2. Očuvanje stava 4 – kao minimum institucionalne podrške

Brisanje stava 4, kojim se propisuje minimalno mjesečno oslobađanje od rada (pet časova) i pravo na osnovna sredstva za rad, predstavlja ozbiljan korak unazad u pogledu stvarne mogućnosti da predstavnik zaposlenih obavlja svoje dužnosti.

Bez zakonske garancije vremena i resursa, funkcija predstavnika zaposlenih postaje simbolična i neprimjenjiva u praksi, naročito kod poslodavaca koji nemaju razvijenu kulturu učešća zaposlenih u sistemu zaštite i zdravlja na radu. Time se narušava načelo efektivne implementacije sistema prevencije.

Ova obaveza poslodavca nije nesrazmjerno opterećenje, već minimum koji omogućava da predstavnik zaposlenih učestvuje u nadzoru, izradi akata, obukama i drugim relevantnim aktivnostima. Njenim brisanjem se dovodi u pitanje funkcionalnost tog mehanizma zaštite, i direktno se slabi sistem zaštite i zdravlja na radu.

Brisanje stavova 2 i 4 iz člana 26 bilo bi:

- suprotno preporukama EU direktiva i međunarodnih standarda (MOR, EU-OSHA),
- pravno i institucionalno štetno, jer bi oslabilo jedan od ključnih oblika participacije zaposlenih,
- i nepraktično, jer bi dovelo do pravne neizvjesnosti i pasivizacije uloge predstavnika zaposlenih.

Predlažemo da se oba stava zadrže u postojećem obliku i time osigura dosljedno i funkcionalno sprovođenje principa prevencije i participacije zaposlenih, u skladu sa savremenim evropskim standardima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

9. Predlog dopune člana 30

Član 30 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca i određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, a za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom, ne mogu biti manje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou.

Osiguravajuća društva su dužna da uplate na poseban račun organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite i zdravlja na radu iznos u visini od 10% od prihoda ostvarenog po osnovu naplaćenog obaveznog osiguranja iz stava 2 ovog člana.

Poseban račun iz prethodnog stava je evidencioni račun u okviru Glavne knjige trezora, koji otvara i vodi ministarstvo nadležno za poslove zaštite i zdravlja na radu, a namijenjen je obezbjeđivanju sredstava za finansiranje, pripremu, sprovođenje i razvoj programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9:

Podržavamo dopunu člana 30 kojom se uvodi minimalna premija osiguranja u visini od 1% minimalne zarade, ali smatramo da je neophodno dodatno precizirati da se ta odredba odnosi na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom. Na taj način se osigurava da veći teret osiguranja snose poslodavci imaju zaposlene na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada (shodno Zakonu i podzakonskim aktima), čime se stimuliše prevencija i pravičnija raspodjela odgovornosti.

Takođe, predlažemo uvođenje novog stava kojim se uspostavlja evidencioni račun pri nadležnom ministarstvu, sličan modelu već postoji u Zakonu o zaštiti i spašavanju. Na taj način, dio sredstava od obaveznog osiguranja bi se namenski usmjeravao za sistemsku podršku unapređenju zaštite i zdravlja na radu kroz finansiranje projekata, edukacija, istraživanja i preventivnih mjera.

Uvođenje ovog mehanizma predstavlja:

- održiv način finansiranja aktivnosti iz oblasti ZZNR;
- direktnu povezanost između prihoda iz osiguranja i ulaganja u prevenciju;
- praksu usklađenu sa evropskim principima sistemskog pristupa zaštiti na radu.

NAPOMENA: U slučaju da se ne prihvati naša Sugestija na član 30, u potpunosti smo protiv unošenja riječi „ i ne može biti manje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

10. Ne podržavamo predlog da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10:

Izričito smo protiv predloga da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Konkretno, riječ je o licima koja:

- imaju najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti ZZNR i
- ispunjavaju dodatne uslove stručne relevantnosti (završen fakultet zaštite na radu, naučni stepen magistra ili doktora tehničkih nauka, specijalizaciju iz medicine rada, iskustvo inspektora za ZZNR ili višegodišnje iskustvo u izradi propisa iz ove oblasti).

Brisanje ovog stava smatramo neosnovanim, neprihvatljivim i suprotnim principima efikasnosti, racionalnosti i poštovanja profesionalnih kvalifikacija, iz sljedećih razloga:

1. Usklađenost sa praksom EU i međunarodnim standardima

U zakonodavstvu zemalja članica EU, priznavanje prethodnog obrazovanja, kvalifikacija i profesionalnog iskustva predstavlja standardnu praksu u procedurama za licenciranje i sertifikaciju stručnjaka. Direktiva 2005/36/EC o priznavanju stručnih kvalifikacija jasno naglašava da se prethodno znanje i iskustvo moraju uzeti u obzir prilikom procjene sposobnosti za obavljanje određenih poslova ili funkcija.

Takođe, Evropska agencija za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA) u svojim smjernicama i analizama ističe važnost kompetentnosti zasnovane na kombinaciji obrazovanja, iskustva i kontinuiranog profesionalnog razvoja, a ne isključivo na formalnom polaganju ispita.

Upravo stav 6 prepoznaje ove principe, omogućavajući da se visoko kvalifikovana i stručna lica ne podvrgavaju dodatnom ispitivanju koje ne doprinosi suštinskom povećanju kvaliteta njihovog rada.

2. Nepostojanje obavezne obuke prije ispita

Iako iz Ministarstva dolazi obrazloženje da će se obaveznim polaganjem ispita „podići nivo znanja stručnih lica“, ukazujemo da:

- ne postoji zakonska obaveza prethodne obuke ili sertifikovane pripreme za polaganje ispita,
- ni u važećem ni u predloženom tekstu zakona nije predviđeno da kandidati prođu kroz strukturiran program koji bi garantovao unapređenje znanja.

U tom smislu, ispit sam po sebi ne može garantovati unapređenje kvaliteta, već se svodi na formalnu, administrativnu obavezu, bez suštinskog efekta na kompetencije kandidata.

3. Stručna disproporcija između kandidata i komisije

Predloženo rješenje znači da bi, recimo, doktor nauka iz oblasti tehničke zaštite, specijalista medicine rada ili bivši inspektor za ZZNR, morao polagati ispit pred komisijom sastavljenom isključivo od službenika ministarstva, bez učešća eksternih stručnjaka ili nezavisnih eksperata.

Takva komisija u praksi nerijetko nema ni približno isti nivo stručnosti ili iskustva kao pojedini kandidati koje bi ispitivala, što dovodi do neravnoteže u stručnom kredibilitetu i podriva legitimitet samog procesa.

4. Izuzetno rijetka praksa oslobađanja – tražimo podatke

Pored navedenog, skrećemo pažnju da je mogućnost oslobađanja od polaganja ispita izuzetno rijetko korišćena. Prema informacijama sa terena, u posljednjih pet godina, iako je više od 500 lica pristupilo polaganju stručnog ispita, zahtjeva za oslobađanje gotovo da nije ni bilo.

Stoga tražimo da Ministarstvo dostavi:

- podatak o ukupnom broju podnijetih zahtjeva za oslobađanje od polaganja ispita po ovom osnovu u posljednjih 5 godina,
- kao i broj lica koja su po ovom osnovu bila izuzeta.

Ovo će jasno pokazati da se postojećom odredbom ne zloupotrebljava pravo, već da se ona koristi krajnje restriktivno, u slučajevima kada su stručnost i iskustvo očigledni i potvrđeni.

Predloženo brisanje stava 6 člana 39:

- narušava usklađenost sa evropskom pravnom tekovinom i dobrom praksom u oblasti priznavanja kvalifikacija,
- destimuliše stručni kadar i narušava profesionalni integritet sistema,
- ne doprinosi unapređenju kvaliteta, jer izostaje obaveza obuke i sadržajnog jačanja kompetencija,
- i dovodi do situacije u kojoj najstručniji kadrovi polažu ispite pred komisijama sa upitnim stručnim autoritetom.

Zato zahtijevamo da se stav 6 zadrži u zakonu u postojećem obliku, kao element koji obezbjeđuje balans između stručnosti, racionalnosti i administrativne svrsishodnosti.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Brisanje stava 6 člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu je iz razloga mogućih i potencijalnih zloupotreba potvrda o radnom iskustvu u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje u ovom momentu nije moguće kontrolisati.

11. Predlog dopune člana 41 (novi stav)

U članu 41, iza stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Rješenje iz stava 6 ovog člana može se izdati pravnom licu ili preduzetniku samo ako stručna lica na osnovu kojih se traži ovlaštenje imaju položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite i

zdravlja na radu, i ako su kod tog pravnog lica ili preduzetnika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11: Predlažemo da se u član 41 doda izričita odredba kojom se definiše da se ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu može izdati isključivo na osnovu kadra koji ima položen stručni ispit i zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom kod pravnog lica ili preduzetnika koji podnosi zahtjev.

Ova dopuna je neophodna kako bi se:

- otklonile nejasnoće u pogledu termina „zaposleni“ koje trenutno mogu biti predmet različitog tumačenja (npr. rad po ugovoru na određeno, nepuno radno vrijeme, honorarni angažmani, rad po bilo kom pravno osnovu i td.),
- spriječile zloupotrebe u praksi, gdje ista stručna lica formalno figuriraju kao zaposleni u više ovlašćenih organizacija, pri čemu su prijavljeni na po 4 sata, 2 sata ili manje u svakoj od njih.

Takva praksa je u suprotnosti sa suštinom ovlašćenja, jer ovlašćena organizacija ne može obavljati odgovorne i stručne poslove ZZNR ako se oslanja na kadar koji joj faktički nije dostupan u punom kapacitetu.

Ova dopuna bi:

- doprinijela većoj pouzdanosti sistema ovlašćivanja,
- spriječila postojanje „fiktivnih kadrova“ koji su u formalnom, ali ne i stvarnom angažmanu,
- osigurala da ovlašćena organizacija zaista raspolaže neophodnim resursima i stručnošću za obavljanje povjerenih poslova.

Na ovaj način se jača povjerenje u sistem, povećava kvalitativni nivo pruženih usluga i sprječavaju nelojalne i neregulisane poslovne prakse.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Ovo pitanje se reguliše podzakonskim aktom, što će biti naredni zadatak nakon usvajanja Predloga zakona.

12. Na izmjene člana 41 – „Uslovi za ovlašćenje pravnih lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova“

Predložene izmjene člana 41 ne doprinose unapređenju kvaliteta rada ovlašćenih organizacija niti jačanju stručne kontrole sistema. Umjesto toga, uspostavljaju zatvoren i administrativno orijentisan model kontrole i bez neophodnog uključivanja stručne javnosti.

Predložene izmjene člana 41 usmjerene su prvenstveno na proceduralne i organizacione promjene unutar Ministarstva, i trebale bi da doprinose kvalitetu sistema kvalitativne kontrole ovlašćenih organizacija koje obavljaju stručne poslove zaštite i zdravlja na radu.

1. Komisija sastavljena isključivo od službenika Ministarstva

Dodavanje odredbe da Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova ima pet članova, *isključivo službenika Ministarstva*, zanemaruje potrebu za stručnim, nezavisnim i interdisciplinarnim uvidom u složenu oblast zaštite i zdravlja na radu.

Podsjećamo da ovlašćene organizacije moraju da ispunjavaju rigorozne kadrovske, tehničke i organizacione uslove, uključujući zapošljavanje inženjera različitih profila i drugih visokoobrazovanih stručnjaka / Stručnih lica. Smatramo da je neprimjereno i profesionalno upitno da njihovu kompetentnost ocjenjuje komisija koja nije proširena vaninstitucionalnim ekspertima (iz oblasti inženjerstva, akademske zajednice, nezavisnih stručnjaka) koji su kompetentni za oblast zaštite i zdravlja na radu.

Predlog izmjena:

1. Komisija treba/mora uključivati i eksterne stručnjake

Predlažemo da se Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova formira od najmanje tri službenika Ministarstva i najmanje dva nezavisna stručnjaka iz oblasti zaštite i zdravlja na radu (uz redova akademske zajednice, stručnih udruženja, nezavisnih stručnjaka kao i drugih relevantnih institucija).

2. Dodati dodatni kontrolni mehanizam

Zbog značaja postupka ovlašćivanja, predlažemo da se u zakon unese i obaveza Ministarstva da najmanje jednom godišnje objavljuje izvještaj o radu Komisije, koji uključuje pregled izdatih, obnovljenih i ukinutih ovlašćenja, kao i ukupan broj zahtjeva u postupku.

Takođe, neophodno je zakonom precizirati obavezu Ministarstva da javno i transparentno objavljuje ažurirani spisak ovlašćenih organizacija (pravno dostupno i na zvaničnoj internet stranici), sa osnovnim podacima o svakom subjektu (naziv, sjedište, datum izdavanja i važenja ovlašćenja, obuhvat poslova za koje su ovlašćeni, kadrova koji su nosioci Ovlašćenja).

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12:

Trenutno ne postoji jedinstveni, dostupan registar ovlašćenih organizacija, što stvara pravnu nesigurnost i otvara prostor za zloupotrebe. Ni stručna ni šira javnost ne može sa sigurnošću znati koje organizacije su legitimno ovlašćene da obavljaju stručne poslove u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Uvođenjem ovog mehanizma obezbijedila bi se:

- transparentnost u postupku dodjele ovlašćenja,
- povjerenje korisnika usluga i poslodavaca u sistem,
- i omogućila kontrola kvaliteta rada ovlašćenih subjekata.

U skladu s evropskom praksom i principima dobre uprave, smatramo da proces izdavanja ovlašćenja mora biti otvoreniji, stručniji i transparentniji, te utemeljen na multidisciplinarnom znanju, a ne isključivo na unutrašnjem administrativnom odlučivanju.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje mehanizma nadzora rada ovlašćenih organizacija će se urediti kroz planirani projekat čija se realizacija očekuje u IV kvartalu tekuće godine.

13. Predlog ispravke člana 49c i brisanje riječi „mjera“

Poslednji stav člana 49c treba da glasi:

„zabrana rada dok se ne otklone nepravilnosti nastale u postupku izvođenja radova.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 13: Brisanjem riječi „mjera“ iz poslednje alineje, normativni tekst postaje jasniji, stilski ujednačen i precizniji. Sve stavke u ovom članu odnose se na konkretne aspekte sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu, te dodatno navođenje riječi „mjera“ ispred poslednje stavke predstavlja stilsku i suštinsku nepotrebnost. U normativnim tekstovima takve formulacije treba izbjegavati kako bi odredba bila čista, čitljiva i primjenjiva bez tumačenja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

14. Dopuna člana 49d – uvođenje ovlašćenja koordinatorske u fazi izvođenja radova da izrekne predlog mjere zabrane rada

Predlog dopune člana 49d (poslovi koordinatorske u fazi izvođenja radova):

U članu 49d, dodaje se nova alineja:

– predlaganje privremene mjere zabrane rada na dijelu ili cijelom gradilištu (poslodavcu koji izvodi radove) u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje na radu, do otklanjanja nepravilnosti, o čemu je obavještava rukovodioca građenja, stručni nadzor/nadzornog inženjera i investitora.

U članu 49d, dodaje se novi stav:

U slučaju kada poslodavac koji izvodi radove dozvoli dalji rad i pored preduzete mjere u smislu stava 1 alineja 8 ovog člana, Koordinator u fazi izvođenja radova dužan je da o tome obavijesti Inspekciju zaštite i zdravlja na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 14:

Uvođenjem predhodno navedenih ovlašćenja za koordinatorske u fazi izvođenja radova, da u situacijama neposredne i ozbiljne opasnosti predloži mjeru zabrane rada, doprinosi efikasnijem i bržem reagovanju u kriznim situacijama na gradilištu i u potpunosti je usaglašen sa Zakonom o izgradnji objekata.

Ovakvo rješenje je u skladu sa principima prevencije i hitnog djelovanja propisanim evropskim standardima zaštite i zdravlja na radu, a posebno sa Direktivom 92/57/EEZ o minimalnim zahtjevima za gradilišta, koja prepoznaje posebnu ulogu koordinatorske u obezbjeđivanju primjene mjera zaštite i zdravlja.

Takođe, pravno je nužno jasno definisati mehanizam, nadležnost i obavezu obavješćavanja odgovornih učesnika u procesu građenja objekata kao i nadležnih organa (rukovodioca građenja, stručni nadzor/nadzornog inženjera, investitora, inspekcije zaštite i zdravlja na radu), kako bi ova mjera bila pravno validna, profesionalna i primjenjiva na gradilištima.

Ova dopuna će sigurno u velikoj mjeri eliminisati dosadašnje pravne i tehničke nejasnoće u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištima tj. ostvariti cilj smanjena povreda na radu na gradilištima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

15. Predlog izmjene člana 50

U stavu 1:

Brisati alineju 12: „način vođenja evidencije.“

U stavu 2:

Dopuniti tako da glasi:

„Oblik, sadržaj i način vođenja evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove rada.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 15:

Alineja 12 („način vođenja evidencije“) u stavu 1 člana 50 suvišna je iz više razloga:

1. Ne radi se o vrsti evidencije, već o načinu njenog sprovođenja, što je proceduralno, a ne sadržinsko pitanje – dok su sve prethodne alineje (1–11) jasno usmjerene na šta se vodi, a ne kako se vodi.
2. Način vođenja evidencije prirodno spada u nadležnost ministarstva koje propisuje oblik i sadržaj evidencije (stav 2), pa je logično i sistemski ispravno da se „način vođenja“ doda upravo tamo, gdje je to ovlašćenje za podzakonsku razradu/novi Pravilnik.
3. Ovim pristupom izbjegava se dupliranje i konfuzija u tumačenju zakona, a zadržava se pravna jasnoća i dosljednost normativnog teksta.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

16. Predlog izmjene člana 53 nije potrebna

Predložena izmjena člana 53 kojom se „riječi 'Inspekciji zaštite i zdravlja na radu' zamjenjuju riječima 'Inspekciji zaštite i zdravlja na radu'“ je suvišna, jer ne predstavlja nikakvu stvarnu promjenu u normi – formulacija je identična i u postojećem i u izmijenjenom tekstu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 16:

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Ova „izmjena“ najvjerojatnije predstavlja tehnički propust ili grešku u redigovanju nacrtu zakona. Pošto ne mijenja ni pravno značenje, ni gramatičku strukturu, niti pravnu posljedicu postojeće norme, ne postoji potreba da se unosi kao izmjena. Preporučujemo brisanje ove „izmjene“ iz predloga zakona kako bi se izbjegla konfuzija i nepotrebno opterećenje zakonodavnog teksta.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

17. Kaznene odredbe nisu usklađene sa izmjenama zakona

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 17: Kaznene odredbe iz poglavlja Zakona koje se odnose na prekršajne sankcije trebaju/moraju biti usklađene sa predloženim izmjenama i dopunama zakona tj. obezbijediti dosljedna primjena zakona u inspekcijskoj i sudskoj praksi.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

18. Predloženi član 60c treba izmijeniti tako da ne sadrži taksativno pobrojavanje pravilnika, već da sadrži opštu odredbu koja glasi, na primjer:

„Ministarstvo će od dana stupanja na snagu ovog zakona, donositi i usklađivati sve podzakonske akte potrebne za sprovođenje ovog zakona, uključujući pravilnike kojima se uređuju mjere zaštite i zdravlja na radu u pojedinim djelatnostima, procjena rizika, osposobljavanje, ispitivanja sredstava za rad, kao i druga pitanja od značaja za primjenu zakona.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 18: Predloženi član 60c taksativno navodi šest oblasti za koje će Ministarstvo donijeti podzakonske akte u roku od dvije godine. Ovakva formulacija je pravno i suštinski restriktivna, jer ograničava nadležnost Ministarstva isključivo na navedene pravilnike, i time stvara osnov za izbjegavanje ažuriranja drugih, zastarjelih ili neadekvatnih propisa.

U važećem članu 60 stajala je opšta formulacija kojom se propisivalo da će se podzakonski akti za sprovođenje zakona donijeti u roku od dvije godine, bez sužavanja na konkretne teme. To je omogućavalo veću fleksibilnost i obuhvatnost u normiranju, u skladu sa potrebama prakse.

Sadašnji predlog ostavlja prostor da Ministarstvo, u slučaju inicijative za izmjenu pravilnika koji nije naveden (npr. Pravilnik o mjerama ZZNR u poljoprivredi iz 1968. godine ili Pravilnik o mjerama ZZNR u šumarstvu iz 1986.), odgovori da nema zakonski osnov za postupanje, jer se taj akt ne nalazi na listi iz člana 60c. Takav pristup onemogućava modernizaciju sistema i može dovesti do daljeg zadržavanja zastarjelih normi koje nijesu u skladu sa savremenim standardima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

12. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Udruženje zaštite na radu Crne Gore

1. Član 3b

U cilju sistemskog praćenja i unapređenja stanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i unapređenja dijaloga sa predstavnicima poslodavaca, zaposlenih, stručne i zainteresovane javnosti, Vlada osniva Nacionalni savjet za zaštitu i zdravlje na radu, kao stručno i savjetodavno tijelo u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Sastav, način rada, nadležnosti i druga pitanja od značaja za rad Nacionalnog savjeta bliže uređuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Formiranje Nacionalnog savjeta za zaštitu i zdravlje na radu predstavlja važan korak ka uspostavljanju efikasnog, održivog i participativnog sistema u ovoj oblasti. Nacionalni savjeti postoje u gotovo svim državama članicama Evropske unije, kao i u zemljama regiona (npr. Hrvatska, Slovenija, Srbija, Sjeverna Makedonija), dok je Crna Gora među rijetkima koja još uvijek nema institucionalizovan mehanizam ovog tipa.

Postojanje ovakvog tijela omogućava kontinuiran dijalog između države, poslodavaca, zaposlenih i stručne javnosti, a istovremeno doprinosi:

- boljoj koordinaciji svih aktera u sistemu zaštite i zdravlja na radu,
- formisanju i praćenju sprovođenja politika u ovoj oblasti,
- identifikovanju ključnih problema iz prakse i predlaganju sistemskih rješenja,
- harmonizaciji sa pravnom tekovinom EU i standardima Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA).

Uvođenjem Nacionalnog savjeta Crna Gora bi ispunila važnu institucionalnu prazninu, unaprijedila usklađenost sa zahtjevima iz Poglavlja 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, i obezbijedila forum za zajedničko djelovanje u cilju poboljšanja uslova rada i prevencije rizika na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Navedene tačke će se kandidovati i uređivati kroz postojanje Socijalnog savjeta Crne Gore, u čijem obliku i radu će se dodatno uvrstiti oblast zaštite i zdravlja na radu, sa jasnim ciljem, a to je unapređenje zaštite i zdravlja na radu za sve zaposlene u Crnoj Gori.

2. Predlog dopune člana 4

Ova dopuna ima za cilj da jasno definiše da se odredbe Zakona o zaštiti i zdravlju na radu primjenjuju i na zaposlene koji rad obavljaju od kuće, odnosno u uslovima rada na daljinu (tzv. remote work ili telework), što je u skladu sa savremenim trendovima organizacije rada.

Iako postojeća formulacija zakona implicira da se zakon odnosi na sve zaposlene, uključujući i one koji rade izvan prostorija poslodavca, u praksi je nepostojanje izričite norme o radu od kuće dovelo do pravne nesigurnosti i različitih tumačenja.

Savremeni oblici rada, posebno nakon pandemije COVID-19, ukazali su na potrebu da se i za rad na daljinu obezbijedi primjena osnovnih principa zaštite i zdravlja na radu. Ova dopuna usklađena je sa preporukama Međunarodne organizacije rada, Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA), kao i sa praksom država članica EU koje u svojim zakonima eksplicitno obuhvataju i rad na daljinu.

Na ovaj način se osigurava da zaposleni koji rade van prostorija poslodavca ne budu izuzeti iz okvira zakonske zaštite, te da i u tim uslovima poslodavac ima obavezu da procijeni rizike i preduzme mjere zaštite u skladu sa prirodom posla i uslovima rada.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje se uređuje odredbama Zakona o radu.

3. Predlog dopune člana 4

Član 9a mijenja se i glasi:

„Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova.

Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za fazu izvođenja radova i u slučaju kada anagažuje samo jednog izvođača radova, a on angažuje ostale izvođače.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta (u daljem tekstu: koordinator u fazi izrade projekta) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: koordinator u fazi izvođenja radova) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Ova izmjena ima za cilj da jasno i potpuno definiše odredbe Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i ista eliminiše nejasnoće po pitanju implementacije Direktive 92/57/EEZ o minimalnim zahtjevima za gradilišta, koja prepoznaje posebnu ulogu koordinatora u obezbjeđivanju primjene mjera zaštite i zdravlja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje koordinatora u obje faze se veže na Direktivu Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i

zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima. Obzirom da su u toku izmjene i dopune Zakona, dodatno uređenje imenovanja navedenih instituta i uloge investitora, će biti predmet u nekoj od narednih korekcija zakona.

4. Predlog dopune posljednjeg stava člana 17

Umjesto posljednje rečenice u članu 17 stavlja se nova, koja glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene upozna sa aktom o procjeni rizika i učini ga dostupnim zaposlenima – za svoje radno mjesto.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Dopunom se precizira da zaposleni treba da budu upoznati sa onim dijelom akta o procjeni rizika koji se odnosi na njihovo konkretno radno mjesto.

U praksi se pokazalo da upoznavanje zaposlenih sa procjenama rizika za druga radna mjesta može dovesti do nerazumijevanja, neproaktivnih poređenja i polemika o tome zašto su pojedini rizici različito ocijenjeni ili kategorizovani. To često odvraća pažnju od suštine – a to je da zaposleni razumiju rizike koji se odnose isključivo na njihov konkretan radni proces, kao i mjere koje su za njih predviđene.

Ova izmjena ne umanjuje transparentnost, jer zaposleni zadržavaju pravo uvida u opšti akt, ali omogućava poslodavcu da im strukturirano i ciljano prezentuje dio dokumenta koji je relevantan za njihovu zaštitu i zdravlje na radu, u skladu sa principima efikasne komunikacije i zaštite na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Informisanje zaposlenih i predstavnika zaposlenih o pitanjima zaštite i zdravlja na radu je uređeno Okvirnom Direktivom za oblast zaštite i zdravlja na radu. Dopuna obrazloženja, ono na čemu se insistira jeste transparentnost.

5. Predlog dopune člana 18 – stav 2

U članu 18, stav 2 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini na kome prijeti ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan i zdrav rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna pisana ili putem elektronske pošte uputstva za bezbjedan rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Uvođenje riječi „pisana ili putem elektronske pošte“ ima za cilj da se obezbijedi dokazivost i formalna odgovornost u procesu davanja uputstava za rad na poslovima sa povećanim rizikom.

U praksi se često dešava da uputstva budu data usmeno, neadekvatno dokumentovana, ili se ne može pouzdano utvrditi da su uopšte data. Time se obesmišljava obaveza poslodavca, a odgovornost se ne može precizno utvrditi u slučaju povrede, profesionalnog oboljenja ili inspeksijskog nadzora. „Pisana uputstva za rad zaposlenom mogu biti dostavljena i elektronski (što je u duhu savremene tehnologije).

Pisano uputstvo omogućava:

- jasno definisanje pravila i mjera koje zaposleni moraju poštovati,
- dokaz da je poslodavac ispunio svoju zakonsku obavezu,
- veću pravnu sigurnost i za poslodavca i za zaposlenog,
- objektivno utvrđivanje odgovornosti u slučaju povrede ili nesreće.

Ova formulacija je u skladu sa praksom država članica EU i osnovnim načelima preventivne zaštite i odgovornosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se djelimično prihvata, u dijelu pisanih ustava.

6. Ne prihvatamo predlog da se u član 22, stav 2 dodaje "investitor i"

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

Ne podržavamo predloženu dopunu stava 2 člana 22, tj. Invesitor bi se, pored poslodavaca/izvođača radova, kao obveznik zaključenja posebnog ugovora o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu uvrstio i investitor.

Ovakvo proširivanje obaveze Investitoru je teško primjenjivo tj. potpuno neprimjenivo u praksi, i otvara niz problema u sprovođenju mjera ZZNR kao i Inspeksijskog nadzora. Naime, na gradilištima se često dešava da takozvani „(pod)izvođač radova“ samostalno uvede jedno ili više poslodavaca na gradilište kao i lica koja su formalno zaposlena kod drugog poslodavca a kojias nijesu potpisnik posebnog ugovora iz člana 22.

U takvim slučajevima, inspekcija za zaštitu i zdravlje na radu često kažnjava sve izvođače koji su uredno zaključili i potpisali ugovor, dok vrlo često ne preduzima mjere protiv firme koja je nelegalno uvela radnike, jer nije evidentirana u ugovoru i nije dostupna u trenutku nadzora.

Ukoliko bi se obaveza zaključenja ugovora proširila i na investitora, i on bi mogao biti sankcionisan za propust treće strane (npr. nepoznatog podizvođača), nad kojom često nema stvarnu kontrolu. Na taj način bi se dodatno opteretio investitor koji, po svojoj ulozi, nije neposredni organizator ili izvršilac radova, a u praksi ne raspolaže potpunim uvidom u sve operative odnose među izvođačima i podizvođačima.

Smatramo da bi ovakva odredba izazvala pravnu i organizacionu nesigurnost, te da je odgovornost za sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu potrebno zadržati na strani izvođača

i podizvođača koji stvarno obavljaju radove i uvode zaposlene na gradilište, a ne širiti je na investitora koji ne učestvuje u neposrednom izvođenju.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

7. Predlog dopune člana 25

Član 25 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7:

Saglasni smo sa dodavanjem riječi „usavršavanje“ u član 25, jer ona proširuje postojeću obavezu poslodavca i omogućava kontinuirano unapređenje znanja i kompetencija predstavnika zaposlenih.

Međutim, smatramo da je neophodno precizirati da se osposobljavanje i usavršavanje odnose isključivo na oblast zaštite i zdravlja na radu, kako bi se izbjegle zloupotrebe i pogrešna tumačenja u praksi.

Bez ove precizne formulacije, ostaje mogućnost da poslodavci formalno ispunjavaju obavezu tako što predstavnicima zaposlenih omogućavaju učešće u obukama koje nisu povezane sa njihovom funkcijom u oblasti ZZNR, čime se promašuje svrha ove odredbe.

Preciziranje je u skladu sa:

- suštinom zakona koji uređuje zaštitu i zdravlje na radu,
- dobrom praksom EU,
- i potrebom da predstavnici zaposlenih u toj oblasti imaju odgovarajuća stručna znanja kako bi efikasno i kompetentno obavljali svoju ulogu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

8. Protivljenje brisanju stavova 2 i 4 člana 26

Protivimo se predloženim izmjenama člana 26 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, konkretno:

- brisanju stava 2, kojim se zaposlenima kod poslodavca garantuje pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu, i

- brisanju stava 4, kojim se obezbjeđuje minimum vremena i sredstava za obavljanje funkcije predstavnika zaposlenih.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8:

1. Očuvanje stava 2 – kao osnova za participaciju i normativno uređenje

Stav 2 predstavlja osnovni pravni temelj za donošenje podzakonskih akata, odnosno pravilnika o načinu izbora predstavnika zaposlenih. Brisanjem ovog stava pravna osnova za uređivanje tog pitanja postaje upitna, što otvara prostor za pravnu prazninu i arbitrarnu praksu.

Takođe, ovaj stav je u skladu sa međunarodnim standardima – posebno Direktivom 89/391/EEZ o zaštiti i zdravlju na radu, koja jasno propisuje da zaposleni ili njihovi predstavnici moraju imati pravo da budu konsultovani, informisani i uključeni u procese donošenja odluka u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu. U tom smislu, izbor predstavnika zaposlenih mora biti omogućena i sistemski uređena praksa.

Brisanje ove odredbe značilo bi umanjeње prava zaposlenih na participaciju u pitanjima koja direktno utiču na njihovu bezbjednost i zdravlje, čime bi se Crna Gora udaljila od evropskih standarda sa kojima teži usklađivanju kroz Poglavlje 19.

2. Očuvanje stava 4 – kao minimum institucionalne podrške

Brisanje stava 4, kojim se propisuje minimalno mjesečno oslobađanje od rada (pet časova) i pravo na osnovna sredstva za rad, predstavlja ozbiljan korak unazad u pogledu stvarne mogućnosti da predstavnik zaposlenih obavlja svoje dužnosti.

Bez zakonske garancije vremena i resursa, funkcija predstavnika zaposlenih postaje simbolična i neprimjenjiva u praksi, naročito kod poslodavaca koji nemaju razvijenu kulturu učešća zaposlenih u sistemu zaštite i zdravlja na radu. Time se narušava načelo efektivne implementacije sistema prevencije.

Ova obaveza poslodavca nije nesrazmjerno opterećenje, već minimum koji omogućava da predstavnik zaposlenih učestvuje u nadzoru, izradi akata, obukama i drugim relevantnim aktivnostima. Njenim brisanjem se dovodi u pitanje funkcionalnost tog mehanizma zaštite, i direktno se slabi sistem zaštite i zdravlja na radu.

Brisanje stavova 2 i 4 iz člana 26 bilo bi:

- suprotno preporukama EU direktiva i međunarodnih standarda (MOR, EU-OSHA),
- pravno i institucionalno štetno, jer bi oslabilo jedan od ključnih oblika participacije zaposlenih,
- i nepraktično, jer bi dovelo do pravne neizvjesnosti i pasivizacije uloge predstavnika zaposlenih.

Predlažemo da se oba stava zadrže u postojećem obliku i time osigura dosljedno i funkcionalno sprovođenje principa prevencije i participacije zaposlenih, u skladu sa savremenim evropskim standardima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

9. Predlog dopune člana 30

Član 30 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca i određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, a za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom, ne mogu biti manje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou.

Osiguravajuća društva su dužna da uplate na poseban račun organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite i zdravlja na radu iznos u visini od 10% od prihoda ostvarenog po osnovu naplaćenog obaveznog osiguranja iz stava 2 ovog člana.

Poseban račun iz prethodnog stava je evidencioni račun u okviru Glavne knjige trezora, koji otvara i vodi ministarstvo nadležno za poslove zaštite i zdravlja na radu, a namijenjen je obezbjeđivanju sredstava za finansiranje, pripremu, sprovođenje i razvoj programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9:

Podržavamo dopunu člana 30 kojom se uvodi minimalna premija osiguranja u visini od 1% minimalne zarade, ali smatramo da je neophodno dodatno precizirati da se ta odredba odnosi na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom. Na taj način se osigurava da veći teret osiguranja snose poslodavci imaju zaposlene na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada (shodno Zakonu i podzakonskim aktima), čime se stimuliše prevencija i pravičnija raspodjela odgovornosti.

Takođe, predlažemo uvođenje novog stava kojim se uspostavlja evidencioni račun pri nadležnom ministarstvu, sličan modelu već postoji u Zakonu o zaštiti i spašavanju. Na taj način, dio sredstava od obaveznog osiguranja bi se namenski usmjeravao za sistemsku podršku unapređenju zaštite i zdravlja na radu kroz finansiranje projekata, edukacija, istraživanja i preventivnih mjera.

Uvođenje ovog mehanizma predstavlja:

- održiv način finansiranja aktivnosti iz oblasti ZZNR;
- direktnu povezanost između prihoda iz osiguranja i ulaganja u prevenciju;
- praksu usklađenu sa evropskim principima sistemskog pristupa zaštiti na radu.

NAPOMENA: U slučaju da se ne prihvati naša Sugestija na član 30, u potpunosti smo protiv unošenja riječi „ i ne može biti manje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

10. Ne podržavamo predlog da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10:

Izričito smo protiv predloga da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Konkretno, riječ je o licima koja:

- imaju najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti ZZNR i
- ispunjavaju dodatne uslove stručne relevantnosti (završen fakultet zaštite na radu, naučni stepen magistra ili doktora tehničkih nauka, specijalizaciju iz medicine rada, iskustvo inspektora za ZZNR ili višegodišnje iskustvo u izradi propisa iz ove oblasti).

Brisanje ovog stava smatramo neosnovanim, neprihvatljivim i suprotnim principima efikasnosti, racionalnosti i poštovanja profesionalnih kvalifikacija, iz sljedećih razloga:

1. Usklađenost sa praksom EU i međunarodnim standardima

U zakonodavstvu zemalja članica EU, priznavanje prethodnog obrazovanja, kvalifikacija i profesionalnog iskustva predstavlja standardnu praksu u procedurama za licenciranje i sertifikaciju stručnjaka. Direktiva 2005/36/EC o priznavanju stručnih kvalifikacija jasno naglašava da se prethodno znanje i iskustvo moraju uzeti u obzir prilikom procjene sposobnosti za obavljanje određenih poslova ili funkcija.

Takođe, Evropska agencija za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA) u svojim smjernicama i analizama ističe važnost kompetentnosti zasnovane na kombinaciji obrazovanja, iskustva i kontinuiranog profesionalnog razvoja, a ne isključivo na formalnom polaganju ispita.

Upravo stav 6 prepoznaje ove principe, omogućavajući da se visoko kvalifikovana i stručna lica ne podvrgavaju dodatnom ispitivanju koje ne doprinosi suštinskom povećanju kvaliteta njihovog rada.

2. Nepostojanje obavezne obuke prije ispita

Iako iz Ministarstva dolazi obrazloženje da će se obaveznim polaganjem ispita „podići nivo znanja stručnih lica“, ukazujemo da:

- ne postoji zakonska obaveza prethodne obuke ili sertifikovane pripreme za polaganje ispita,
- ni u važećem ni u predloženom tekstu zakona nije predviđeno da kandidati prođu kroz strukturiran program koji bi garantovao unapređenje znanja.

U tom smislu, ispit sam po sebi ne može garantovati unapređenje kvaliteta, već se svodi na formalnu, administrativnu obavezu, bez suštinskog efekta na kompetencije kandidata.

3. Stručna disproporcija između kandidata i komisije

Predloženo rješenje znači da bi, recimo, doktor nauka iz oblasti tehničke zaštite, specijalista medicine rada ili bivši inspektor za ZZNR, morao polagati ispit pred komisijom sastavljenom isključivo od službenika ministarstva, bez učešća eksternih stručnjaka ili nezavisnih eksperata.

Takva komisija u praksi nerijetko nema ni približno isti nivo stručnosti ili iskustva kao pojedini kandidati koje bi ispitivala, što dovodi do neravnoteže u stručnom kredibilitetu i podriva legitimitet samog procesa.

4. Izuzetno rijetka praksa oslobađanja – tražimo podatke

Pored navedenog, skrećemo pažnju da je mogućnost oslobađanja od polaganja ispita izuzetno rijetko korišćena. Prema informacijama sa terena, u posljednjih pet godina, iako je više od 500 lica pristupilo polaganju stručnog ispita, zahtjeva za oslobađanje gotovo da nije ni bilo.

Stoga tražimo da Ministarstvo dostavi:

- podatak o ukupnom broju podnijetih zahtjeva za oslobađanje od polaganja ispita po ovom osnovu u posljednjih 5 godina,
- kao i broj lica koja su po ovom osnovu bila izuzeta.

Ovo će jasno pokazati da se postojećom odredbom ne zloupotrebljava pravo, već da se ona koristi krajnje restriktivno, u slučajevima kada su stručnost i iskustvo očigledni i potvrđeni.

Predloženo brisanje stava 6 člana 39:

- narušava usklađenost sa evropskom pravnom tekovinom i dobrom praksom u oblasti priznavanja kvalifikacija,
- destimuliše stručni kadar i narušava profesionalni integritet sistema,
- ne doprinosi unapređenju kvaliteta, jer izostaje obaveza obuke i sadržajnog jačanja kompetencija,
- i dovodi do situacije u kojoj najstručniji kadrovi polažu ispite pred komisijama sa upitnim stručnim autoritetom.

Zato zahtijevamo da se stav 6 zadrži u zakonu u postojećem obliku, kao element koji obezbjeđuje balans između stručnosti, racionalnosti i administrativne svrsishodnosti.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Brisanje stava 6 člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu je iz razloga mogućih i potencijalnih zloupotreba potvrda o radnom iskustvu u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje u ovom momentu nije moguće kontrolisati.

11. Predlog dopune člana 41 (novi stav)

U članu 41, iza stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Rješenje iz stava 6 ovog člana može se izdati pravnom licu ili preduzetniku samo ako stručna lica na osnovu kojih se traži ovlašćenje imaju položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, i ako su kod tog pravnog lica ili preduzetnika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11: Predlažemo da se u član 41 doda izričita odredba kojom se definiše da se ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu može izdati isključivo na osnovu kadra koji ima položen stručni ispit i zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom kod pravnog lica ili preduzetnika koji podnosi zahtjev.

Ova dopuna je neophodna kako bi se:

- otklonile nejasnoće u pogledu termina „zaposleni“ koje trenutno mogu biti predmet različitog tumačenja (npr. rad po ugovoru na određeno, nepuno radno vrijeme, honorarni angažmani, rad po bilo kom pravno osnovu i td.),
- spriječile zloupotrebe u praksi, gdje ista stručna lica formalno figuriraju kao zaposleni u više ovlašćenih organizacija, pri čemu su prijavljeni na po 4 satga, 2 sata ili manje u svakoj od njih.

Takva praksa je u suprotnosti sa suštinom ovlašćenja, jer ovlašćena organizacija ne može obavljati odgovorne i stručne poslove ZZNR ako se oslanja na kadar koji joj faktički nije dostupan u punom kapacitetu.

Ova dopuna bi:

- doprinijela većoj pouzdanosti sistema ovlašćivanja,
- spriječila postojanje „fiktivnih kadrova“ koji su u formalnom, ali ne i stvarnom angažmanu,
- osigurala da ovlašćena organizacija zaista raspolaže neophodnim resursima i stručnošću za obavljanje povjerenih poslova.

Na ovaj način se jača povjerenje u sistem, povećava kvalitativni nivo pruženih usluga i sprječavaju nelojalne i neregulirane poslovne prakse.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Ovo pitanje se reguliše podzakonskim aktom, što će biti naredni zadatak nakon usvajanja Predloga zakona.

12. Na izmjene člana 41 – „Uslovi za ovlašćenje pravnih lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova“

Predložene izmjene člana 41 ne doprinose unapređenju kvaliteta rada ovlašćenih organizacija niti jačanju stručne kontrole sistema. Umjesto toga, uspostavljaju zatvoren i administrativno orijentisan model kontrole i bez neophodnog uključivanja stručne javnosti.

Predložene izmjene člana 41 usmjerene su prvenstveno na proceduralne i organizacione promjene unutar Ministarstva, i trebale bi da doprinose kvalitetu sistema kvalitativne kontrole ovlašćenih organizacija koje obavljaju stručne poslove zaštite i zdravlja na radu.

2. Komisija sastavljena isključivo od službenika Ministarstva

Dodavanje odredbe da Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova ima pet članova, *isključivo službenika Ministarstva*, zanemaruje potrebu za stručnim, nezavisnim i interdisciplinarnim uvidom u složenu oblast zaštite i zdravlja na radu.

Podsjećamo da ovlašćene organizacije moraju da ispunjavaju rigorozne kadrovske, tehničke i organizacione uslove, uključujući zapošljavanje inženjera različitih profila i drugih visokoobrazovanih stručnjaka / Stručnih lica. Smatramo da je neprimjereno i profesionalno upitno da njihovu kompetentnost ocjenjuje komisija koja nije proširena vaninstitucionalnim ekspertima (iz oblasti inženjerstva, akademske zajednice, nezavisnih stručnjaka) koji su kompetentni za oblast zaštite i zdravlja na radu .

Predlog izmjena:

3. Komisija treba/mora uključivati i eksterne stručnjake

Predlažemo da se Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova formira od najmanje tri službenika Ministarstva i najmanje dva nezavisna stručnjaka iz oblasti zaštite i zdravlja na radu (uz redova akademske zajednice, stručnih udruženja, nezavisnih stručnjaka kao i drugih relevantnih institucija).

4. Dodati dodatni kontrolni mehanizam

Zbog značaja postupka ovlašćivanja, predlažemo da se u zakon unese i obaveza Ministarstva da najmanje jednom godišnje objavljuje izvještaj o radu Komisije, koji uključuje pregled izdatih, obnovljenih i ukinutih ovlašćenja, kao i ukupan broj zahtjeva u postupku.

Takođe, neophodno je zakonom precizirati obavezu Ministarstva da javno i transparentno objavljuje ažurirani spisak ovlašćenih organizacija (pravno dostupno i na zvaničnoj internet stranici), sa osnovnim podacima o svakom subjektu (naziv, sjedište, datum izdavanja i važenja ovlašćenja, obuhvat poslova za koje su ovlašćeni, kadrova koji su nosioci Ovlašćenja).

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12:

Trenutno ne postoji jedinstveni, dostupan registar ovlašćenih organizacija, što stvara pravnu nesigurnost i otvara prostor za zloupotrebe. Ni stručna ni šira javnost ne može sa sigurnošću znati koje organizacije su legitimno ovlašćene da obavljaju stručne poslove u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Uvođenjem ovog mehanizma obezbijedila bi se:

- transparentnost u postupku dodjele ovlašćenja,
- povjerenje korisnika usluga i poslodavaca u sistem,
- i omogućila kontrola kvaliteta rada ovlašćenih subjekata.

U skladu s evropskom praksom i principima dobre uprave, smatramo da proces izdavanja ovlašćenja mora biti otvoreniji, stručniji i transparentniji, te utemeljen na multidisciplinarnom znanju, a ne isključivo na unutrašnjem administrativnom odlučivanju.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje mehanizma nadzora rada ovlašćenih organizacija će se urediti kroz planirani projekat čija se realizacija očekuje u IV kvartalu tekuće godine.

13. Predlog ispravke člana 49c i brisanje riječi „mjera“

Poslednji stav člana 49c treba da glasi:

„zabrana rada dok se ne otklone nepravilnosti nastale u postupku izvođenja radova.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 13: Brisanjem riječi „mjera“ iz poslednje alineje, normativni tekst postaje jasniji, stilski ujednačen i precizniji. Sve stavke u ovom članu odnose se na konkretne aspekte sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu, te dodatno navođenje riječi „mjera“ ispred poslednje stavke predstavlja stilsku i suštinsku nepotrebnost. U normativnim tekstovima takve formulacije treba izbjegavati kako bi odredba bila čista, čitljiva i primjenjiva bez tumačenja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

14. Dopuna člana 49d – uvođenje ovlašćenja koordinatorske faze izvođenja radova da izrekne predlog mjere zabrane rada

Predlog dopune člana 49d (poslovi koordinatora u fazi izvođenja radova):

U članu 49d, dodaje se nova alineja:

– predlaganje privremene mjere zabrane rada na dijelu ili cijelom gradilištu (poslodavcu koji izvodi radove) u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje na radu, do otklanjanja nepravilnosti, o čemu je obavještava rukovodioca građenja, stručni nadzor/nadzornog inženjera i investitora.

U članu 49d, dodaje se novi stav:

U slučaju kada poslodavac koji izvodi radove dozvoli dalji rad i pored preduzete mjere u smislu stava 1 alineja 8 ovog člana, Koordinator u fazi izvođenja radova dužan je da o tome obavijesti Inspekciju zaštite i zdravlja na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 14:

Uvođenjem predhodno navedenih ovlaštenja za koordinatora u fazi izvođenja radova, da u situacijama neposredne i ozbiljne opasnosti predloži mjeru zabrane rada, doprinosi efikasnijem i bržem reagovanju u kriznim situacijama na gradilištu i u potpunosti je usaglašen sa Zakonom o izgradnji objekata.

Ovakvo rješenje je u skladu sa principima prevencije i hitnog djelovanja propisanim evropskim standardima zaštite i zdravlja na radu, a posebno sa Direktivom 92/57/EEZ o minimalnim zahtjevima za gradilišta, koja prepoznaje posebnu ulogu koordinatora u obezbjeđivanju primjene mjera zaštite i zdravlja.

Takođe, pravno je nužno jasno definisati mehanizam, nadležnost i obavezu obavješćavanja odgovornih učesnika u procesu građenja objekata kao i nadležnih organa (rukovodioca građenja, stručni nadzor/nadzornog inženjera, investitora, inspekcije zaštite i zdravlja na radu), kako bi ova mjera bila pravno validna, profesionalna i primjenjiva na gradilištima.

Ova dopuna će sigurno u velikoj mjeri eliminisati dosadašnje pravne i tehničke nejasnoće u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištima tj. ostvariti cilj smanjena povreda na radu na gradilištima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

15. Predlog izmjene člana 50

U stavu 1:

Brisati alineju 12: „način vođenja evidencije.“

U stavu 2:

Dopuniti tako da glasi:

„Oblik, sadržaj i način vođenja evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove rada.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 15:

Alineja 12 („način vođenja evidencije“) u stavu 1 člana 50 suvišna je iz više razloga:

4. Ne radi se o vrsti evidencije, već o načinu njenog sprovođenja, što je proceduralno, a ne sadržinsko pitanje – dok su sve prethodne alineje (1–11) jasno usmjerene na šta se vodi, a ne kako se vodi.
5. Način vođenja evidencije prirodno spada u nadležnost ministarstva koje propisuje oblik i sadržaj evidencije (stav 2), pa je logično i sistemski ispravno da se „način vođenja“ doda upravo tamo, gdje je to ovlaštenje za podzakonsku razradu/novi Pravilnik.
6. Ovim pristupom izbjegava se dupliranje i konfuzija u tumačenju zakona, a zadržava se pravna jasnoća i dosljednost normativnog teksta.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

16. Predlog izmjene člana 53 nije potrebna

Predložena izmjena člana 53 kojom se „riječi 'Inspekciji zaštite i zdravlja na radu' zamjenjuju riječima 'Inspekciji zaštite i zdravlja na radu'“ je suvišna, jer ne predstavlja nikakvu stvarnu promjenu u normi – formulacija je identična i u postojećem i u izmijenjenom tekstu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 16:

Ova „izmjena“ najvjerojatnije predstavlja tehnički propust ili grešku u redigovanju nacrtu zakona. Pošto ne mijenja ni pravno značenje, ni gramatičku strukturu, niti pravnu posljedicu postojeće norme, ne postoji potreba da se unosi kao izmjena. Preporučujemo brisanje ove „izmjene“ iz predloga zakona kako bi se izbjegla konfuzija i nepotrebno opterećenje zakonodavnog teksta.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

17. Kaznene odredbe nisu usklađene sa izmjenama zakona

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 17: Kaznene odredbe iz poglavlja Zakona koje se odnose na prekršajne sankcije trebaju/moraju biti usklađene sa predloženim izmjenama i dopunama zakona tj. obezbijedila dosljedna primjena zakona u inspekcijskoj i sudskoj praksi.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

18. Predloženi član 60c treba izmijeniti tako da ne sadrži taksativno pobrojavanje pravilnika, već da sadrži opštu odredbu koja glasi, na primjer:

„Ministarstvo će od dana stupanja na snagu ovog zakona, donositi i usklađivati sve podzakonske akte potrebne za sprovođenje ovog zakona, uključujući pravilnike kojima se uređuju mjere zaštite i zdravlja na radu u pojedinim djelatnostima, procjena rizika, osposobljavanje, ispitivanja sredstava za rad, kao i druga pitanja od značaja za primjenu zakona.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 18: Predloženi član 60c taksativno navodi šest oblasti za koje će Ministarstvo donijeti podzakonske akte u roku od dvije godine. Ovakva formulacija je pravno i suštinski restriktivna, jer ograničava nadležnost Ministarstva isključivo na navedene pravilnike, i time stvara osnov za izbjegavanje ažuriranja drugih, zastarjelih ili neadekvatnih propisa.

U važećem članu 60 stajala je opšta formulacija kojom se propisivalo da će se podzakonski akti za sprovođenje zakona donijeti u roku od dvije godine, bez sužavanja na konkretne teme. To je omogućavalo veću fleksibilnost i obuhvatnost u normiranju, u skladu sa potrebama prakse.

Sadašnji predlog ostavlja prostor da Ministarstvo, u slučaju inicijative za izmjenu pravilnika koji nije naveden (npr. Pravilnik o mjerama ZZNR u poljoprivredi iz 1968. godine ili Pravilnik o mjerama ZZNR u šumarstvu iz 1986.), odgovori da nema zakonski osnov za postupanje, jer se taj akt ne nalazi na listi iz člana 60c. Takav pristup onemogućava modernizaciju sistema i može dovesti do daljeg zadržavanja zastarjelih normi koje nijesu u skladu sa savremenim standardima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

13. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: d.o.o. „Tehno-control“ Podgorica

1. Član 3b

U cilju sistemskog praćenja i unapređenja stanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i unapređenja dijaloga sa predstavnicima poslodavaca, zaposlenih, stručne i zainteresovane javnosti, Vlada osniva Nacionalni savjet za zaštitu i zdravlje na radu, kao stručno i savjetodavno tijelo u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Sastav, način rada, nadležnosti i druga pitanja od značaja za rad Nacionalnog savjeta bliže uređuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Formiranje Nacionalnog savjeta za zaštitu i zdravlje na radu predstavlja važan korak ka uspostavljanju efikasnog, održivog i participativnog sistema u ovoj oblasti. Nacionalni savjeti postoje u gotovo svim državama članicama Evropske unije, kao i u zemljama regiona (npr. Hrvatska, Slovenija, Srbija, Sjeverna Makedonija), dok je Crna Gora među rijetkima koja još uvijek nema institucionalizovan mehanizam ovog tipa.

Postojanje ovakvog tijela omogućava kontinuiran dijalog između države, poslodavaca, zaposlenih i stručne javnosti, a istovremeno doprinosi:

- boljoj koordinaciji svih aktera u sistemu zaštite i zdravlja na radu,
- formulisanju i praćenju sprovođenja politika u ovoj oblasti,
- identifikovanju ključnih problema iz prakse i predlaganju sistemskih rješenja,
- harmonizaciji sa pravnom tekovinom EU i standardima Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA).

Uvođenjem Nacionalnog savjeta Crna Gora bi ispunila važnu institucionalnu prazninu, unaprijedila usklađenost sa zahtjevima iz Poglavlja 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, i obezbijedila forum za zajedničko djelovanje u cilju poboljšanja uslova rada i prevencije rizika na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Navedene tačke će se kandidovati i uređivati kroz postojanje Socijalnog savjeta Crne Gore, u čijem obliku i radu će se dodatno uvrstiti oblast zaštite i zdravlja na radu, sa jasnim ciljem, a to je unapređenje zaštite i zdravlja na radu za sve zaposlene u Crnoj Gori.

2. Predlog dopune člana 4

Ova dopuna ima za cilj da jasno definiše da se odredbe Zakona o zaštiti i zdravlju na radu primjenjuju i na zaposlene koji rad obavljaju od kuće, odnosno u uslovima rada na daljinu (tzv. remote work ili telework), što je u skladu sa savremenim trendovima organizacije rada.

Iako postojeća formulacija zakona implicira da se zakon odnosi na sve zaposlene, uključujući i one koji rade izvan prostorija poslodavca, u praksi je nepostojanje izričite norme o radu od kuće dovelo do pravne nesigurnosti i različitih tumačenja.

Savremeni oblici rada, posebno nakon pandemije COVID-19, ukazali su na potrebu da se i za rad na daljinu obezbijedi primjena osnovnih principa zaštite i zdravlja na radu. Ova dopuna usklađena je sa preporukama Međunarodne organizacije rada, Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA), kao i sa praksom država članica EU koje u svojim zakonima eksplicitno obuhvataju i rad na daljinu.

Na ovaj način se osigurava da zaposleni koji rade van prostorija poslodavca ne budu izuzeti iz okvira zakonske zaštite, te da i u tim uslovima poslodavac ima obavezu da procijeni rizike i preduzme mjere zaštite u skladu sa prirodom posla i uslovima rada.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje se uređuje odredbama Zakona o radu.

3. Predlog dopune člana 4

Član 9a mijenja se i glasi:

„Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova.

Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za fazu izvođenja radova i u slučaju kada anagažuje samo jednog izvođača radova, a on angažuje ostale izvođače.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta (u daljem tekstu: koordinator u fazi izrade projekta) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: koordinator u fazi izvođenja radova) je lice zaposleno kod poslodavca koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Ova izmjena ima za cilj da jasno i potpuno definiše odredbe Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i ista eliminiše nejasnoće po pitanju implementacije Direktive 92/57/EEZ o minimalnim zahtjevima za gradilišta, koja prepoznaje posebnu ulogu koordinatora u obezbjeđivanju primjene mjera zaštite i zdravlja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje koordinatora u obje faze se veže na Direktivu Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima. Obzirom da su u toku izmjene i dopune Zakona, dodatno uređenje imenovanja navedenih instituta i uloge investitora, će biti predmet u nekoj od narednih korekcija zakona.

4. Predlog dopune posljednjeg stava člana 17

Umjesto posljednje rečenice u članu 17 stavlja se nova, koja glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene upozna sa aktom o procjeni rizika i učini ga dostupnim zaposlenima – za svoje radno mjesto.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Dopunom se precizira da zaposleni treba da budu upoznati sa onim dijelom akta o procjeni rizika koji se odnosi na njihovo konkretno radno mjesto.

U praksi se pokazalo da upoznavanje zaposlenih sa procjenama rizika za druga radna mjesta može dovesti do nerazumijevanja, neproaktivnih poređenja i polemika o tome zašto su pojedini rizici različito ocijenjeni ili kategorizovani. To često odvraća pažnju od suštine – a to je da zaposleni razumiju rizike koji se odnose isključivo na njihov konkretan radni proces, kao i mjere koje su za njih predviđene.

Ova izmjena ne umanjuje transparentnost, jer zaposleni zadržavaju pravo uvida u opšti akt, ali omogućava poslodavcu da im strukturirano i ciljano prezentuje dio dokumenta koji je relevantan za njihovu zaštitu i zdravlje na radu, u skladu sa principima efikasne komunikacije i zaštite na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Informisanje zaposlenih i predstavnika zaposlenih o pitanjima zaštite i zdravlja na radu je uređeno Okvirnom Direktivom za oblast zaštite i zdravlja na radu. Dopuna obrazloženja, ono na čemu se insistira jeste transparentnost.

5. Predlog dopune člana 18 – stav 2

U članu 18, stav 2 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini na kome prijeti ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan i zdrav rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna pisana ili putem elektronske pošte uputstva za bezbjedan rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Uvođenje riječi „pisana ili putem elektronske pošte“ ima za cilj da se obezbijedi dokazivost i formalna odgovornost u procesu davanja uputstava za rad na poslovima sa povećanim rizikom.

U praksi se često dešava da uputstva budu data usmeno, neadekvatno dokumentovana, ili se ne može pouzdano utvrditi da su uopšte data. Time se obesmišljava obaveza poslodavca, a odgovornost se ne može precizno utvrditi u slučaju povrede, profesionalnog oboljenja ili inspekcijskog nadzora. „Pisana uputstva za rad zaposlenom mogu biti dostavljena i elektronski (što je u duhu savremene tehnologije).

Pisano uputstvo omogućava:

- jasno definisanje pravila i mjera koje zaposleni moraju poštovati,
- dokaz da je poslodavac ispunio svoju zakonsku obavezu,
- veću pravnu sigurnost i za poslodavca i za zaposlenog,
- objektivno utvrđivanje odgovornosti u slučaju povrede ili nesreće.

Ova formulacija je u skladu sa praksom država članica EU i osnovnim načelima preventivne zaštite i odgovornosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se djelimično prihvata, u dijelu pisanih ustava.

6. Ne prihvatamo predlog da se u član 22, stav 2 dodaje "investitor i"

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

Ne podržavamo predloženu dopunu stava 2 člana 22, tj. Invesitor bi se, pored poslodavaca/izvođača radova, kao obveznik zaključenja posebnog ugovora o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu uvrstio i investitor.

Ovakvo proširivanje obaveze Investitoru je teško primjenjivo tj. potpuno neprimjenivo u praksi, i otvara niz problema u sprovođenju mjera ZZNR kao i Inspekcijskog nadzora. Naime, na gradilištima se često dešava da takozvani „(pod)izvođač radova“ samostalno uvede jedno ili više poslodavaca na gradilište kao i lica koja su formalno zaposlena kod drugog poslodavca a kojas nijesu potpisnik posebnog ugovora iz člana 22.

U takvim slučajevima, inspekcija za zaštitu i zdravlje na radu često kažnjava sve izvođače koji su uredno zaključili i potpisali ugovor, dok vrlo često ne preduzima mjere protiv firme koja je nelegalno uvela radnike, jer nije evidentirana u ugovoru i nije dostupna u trenutku nadzora.

Ukoliko bi se obaveza zaključenja ugovora proširila i na investitora, i on bi mogao biti sankcionisan za propust treće strane (npr. nepoznatog podizvođača), nad kojom često nema stvarnu kontrolu. Na taj način bi se dodatno opteretio investitor koji, po svojoj ulozi, nije neposredni organizator ili izvršilac radova, a u praksi ne raspolaže potpunim uvidom u sve operativne odnose među izvođačima i podizvođačima.

Smatramo da bi ovakva odredba izazvala pravnu i organizacionu nesigurnost, te da je odgovornost za sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu potrebno zadržati na strani izvođača i podizvođača koji stvarno obavljaju radove i uvode zaposlene na gradilište, a ne širiti je na investitora koji ne učestvuje u neposrednom izvođenju.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

7. Predlog dopune člana 25

Član 25 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7:

Saglasni smo sa dodavanjem riječi „usavršavanje“ u član 25, jer ona proširuje postojeću obavezu poslodavca i omogućava kontinuirano unapređenje znanja i kompetencija predstavnika zaposlenih.

Međutim, smatramo da je neophodno precizirati da se osposobljavanje i usavršavanje odnose isključivo na oblast zaštite i zdravlja na radu, kako bi se izbjegle zloupotrebe i pogrešna tumačenja u praksi.

Bez ove precizne formulacije, ostaje mogućnost da poslodavci formalno ispunjavaju obavezu tako što predstavnicima zaposlenih omogućavaju učešće u obukama koje nisu povezane sa njihovom funkcijom u oblasti ZZNR, čime se promašuje svrha ove odredbe.

Preciziranje je u skladu sa:

- suštinom zakona koji uređuje zaštitu i zdravlje na radu,
- dobrom praksom EU,
- i potrebom da predstavnici zaposlenih u toj oblasti imaju odgovarajuća stručna znanja kako bi efikasno i kompetentno obavljali svoju ulogu.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

8. Protivljenje brisanju stavova 2 i 4 člana 26

Protivimo se predloženim izmjenama člana 26 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, konkretno:

- brisanju stava 2, kojim se zaposlenima kod poslodavca garantuje pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu, i
- brisanju stava 4, kojim se obezbjeđuje minimum vremena i sredstava za obavljanje funkcije predstavnika zaposlenih.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8:

1. Očuvanje stava 2 – kao osnova za participaciju i normativno uređenje

Stav 2 predstavlja osnovni pravni temelj za donošenje podzakonskih akata, odnosno pravilnika o načinu izbora predstavnika zaposlenih. Brisanjem ovog stava pravna osnova za uređivanje tog pitanja postaje upitna, što otvara prostor za pravnu prazninu i arbitrarnu praksu.

Takođe, ovaj stav je u skladu sa međunarodnim standardima – posebno Direktivom 89/391/EEZ o zaštiti i zdravlju na radu, koja jasno propisuje da zaposleni ili njihovi predstavnici moraju imati pravo da budu konsultovani, informisani i uključeni u procese donošenja odluka u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu. U tom smislu, izbor predstavnika zaposlenih mora biti omogućena i sistemski uređena praksa.

Brisanje ove odredbe značilo bi umanjeње prava zaposlenih na participaciju u pitanjima koja direktno utiču na njihovu bezbjednost i zdravlje, čime bi se Crna Gora udaljila od evropskih standarda sa kojima teži usklađivanju kroz Poglavlje 19.

2. Očuvanje stava 4 – kao minimum institucionalne podrške

Brisanje stava 4, kojim se propisuje minimalno mjesečno oslobođanje od rada (pet časova) i pravo na osnovna sredstva za rad, predstavlja ozbiljan korak unazad u pogledu stvarne mogućnosti da predstavnik zaposlenih obavlja svoje dužnosti.

Bez zakonske garancije vremena i resursa, funkcija predstavnika zaposlenih postaje simbolična i neprimjenjiva u praksi, naročito kod poslodavaca koji nemaju razvijenu kulturu učešća zaposlenih u sistemu zaštite i zdravlja na radu. Time se narušava načelo efektivne implementacije sistema prevencije.

Ova obaveza poslodavca nije nesrazmjerno opterećenje, već minimum koji omogućava da predstavnik zaposlenih učestvuje u nadzoru, izradi akata, obukama i drugim relevantnim aktivnostima. Njenim brisanjem se dovodi u pitanje funkcionalnost tog mehanizma zaštite, i direktno se slabi sistem zaštite i zdravlja na radu.

Brisanje stavova 2 i 4 iz člana 26 bilo bi:

- suprotno preporukama EU direktiva i međunarodnih standarda (MOR, EU-OSHA),
- pravno i institucionalno štetno, jer bi oslabilo jedan od ključnih oblika participacije zaposlenih,
- i nepraktično, jer bi dovelo do pravne neizvjesnosti i pasivizacije uloge predstavnika zaposlenih.

Predlažemo da se oba stava zadrže u postojećem obliku i time osigura dosljedno i funkcionalno sprovođenje principa prevencije i participacije zaposlenih, u skladu sa savremenim evropskim standardima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

9. Predlog dopune člana 30

Član 30 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca i određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, a za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom, ne mogu biti manje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou.

Osiguravajuća društva su dužna da uplate na poseban račun organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite i zdravlja na radu iznos u visini od 10% od prihoda ostvarenog po osnovu naplaćenog obaveznog osiguranja iz stava 2 ovog člana.

Poseban račun iz prethodnog stava je evidencioni račun u okviru Glavne knjige trezora, koji otvara i vodi ministarstvo nadležno za poslove zaštite i zdravlja na radu, a namijenjen je obezbjeđivanju sredstava za finansiranje, pripremu, sprovođenje i razvoj programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9:

Podržavamo dopunu člana 30 kojom se uvodi minimalna premija osiguranja u visini od 1% minimalne zarade, ali smatramo da je neophodno dodatno precizirati da se ta odredba odnosi na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom. Na taj način se osigurava da veći teret osiguranja snose poslodavci imaju zaposlene na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada (shodno Zakonu i podzakonskim aktima), čime se stimuliše prevencija i pravičnija raspodjela odgovornosti.

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Takođe, predlažemo uvođenje novog stava kojim se uspostavlja evidencioni račun pri nadležnom ministarstvu, sličan modelu već postoji u Zakonu o zaštiti i spašavanju. Na taj način, dio sredstava od obaveznog osiguranja bi se namenski usmjeravao za sistemsku podršku unapređenju zaštite i zdravlja na radu kroz finansiranje projekata, edukacija, istraživanja i preventivnih mjera.

Uvođenje ovog mehanizma predstavlja:

- održiv način finansiranja aktivnosti iz oblasti ZZNR;
- direktnu povezanost između prihoda iz osiguranja i ulaganja u prevenciju;
- praksu usklađenu sa evropskim principima sistemskog pristupa zaštiti na radu.

NAPOMENA: U slučaju da se ne prihvati naša Sugestija na član 30, u potpunosti smo protiv unošenja riječi „i ne može biti manje od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

10. Ne podržavamo predlog da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10:

Izričito smo protiv predloga da se iz člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu briše stav 6, kojim se predviđa mogućnost izuzeća od polaganja stručnog ispita za lica koja ispunjavaju jasno definisane kriterijume stručnosti i radnog iskustva u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Konkretno, riječ je o licima koja:

- imaju najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti ZZNR i
- ispunjavaju dodatne uslove stručne relevantnosti (završen fakultet zaštite na radu, naučni stepen magistra ili doktora tehničkih nauka, specijalizaciju iz medicine rada, iskustvo inspektora za ZZNR ili višegodišnje iskustvo u izradi propisa iz ove oblasti).

Brisanje ovog stava smatramo neosnovanim, neprihvatljivim i suprotnim principima efikasnosti, racionalnosti i poštovanja profesionalnih kvalifikacija, iz sljedećih razloga:

1. Usklađenost sa praksom EU i međunarodnim standardima

U zakonodavstvu zemalja članica EU, priznavanje prethodnog obrazovanja, kvalifikacija i profesionalnog iskustva predstavlja standardnu praksu u procedurama za licenciranje i sertifikaciju stručnjaka. Direktiva 2005/36/EC o priznavanju stručnih kvalifikacija jasno naglašava da se prethodno znanje i iskustvo moraju uzeti u obzir prilikom procjene sposobnosti za obavljanje određenih poslova ili funkcija.

Takođe, Evropska agencija za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA) u svojim smjernicama i analizama ističe važnost kompetentnosti zasnovane na kombinaciji obrazovanja, iskustva i kontinuiranog profesionalnog razvoja, a ne isključivo na formalnom polaganju ispita.

Upravo stav 6 prepoznaje ove principe, omogućavajući da se visoko kvalifikovana i stručna lica ne podvrgavaju dodatnom ispitivanju koje ne doprinosi suštinskom povećanju kvaliteta njihovog rada.

2. Nepostojanje obavezne obuke prije ispita

Iako iz Ministarstva dolazi obrazloženje da će se obaveznim polaganjem ispita „podići nivo znanja stručnih lica“, ukazujemo da:

- ne postoji zakonska obaveza prethodne obuke ili sertifikovane pripreme za polaganje ispita,
- ni u važećem ni u predloženom tekstu zakona nije predviđeno da kandidati prođu kroz strukturiran program koji bi garantovao unapređenje znanja.

U tom smislu, ispit sam po sebi ne može garantovati unapređenje kvaliteta, već se svodi na formalnu, administrativnu obavezu, bez suštinskog efekta na kompetencije kandidata.

3. Stručna disproporcija između kandidata i komisije

Predloženo rješenje znači da bi, recimo, doktor nauka iz oblasti tehničke zaštite, specijalista medicine rada ili bivši inspektor za ZZNR, morao polagati ispit pred komisijom sastavljenom isključivo od službenika ministarstva, bez učešća eksternih stručnjaka ili nezavisnih eksperata.

Takva komisija u praksi nerijetko nema ni približno isti nivo stručnosti ili iskustva kao pojedini kandidati koje bi ispitivala, što dovodi do neravnoteže u stručnom kredibilitetu i podriva legitimitet samog procesa.

4. Izuzetno rijetka praksa oslobađanja – tražimo podatke

Pored navedenog, skrećemo pažnju da je mogućnost oslobađanja od polaganja ispita izuzetno rijetko korišćena. Prema informacijama sa terena, u posljednjih pet godina, iako je više od 500 lica pristupilo polaganju stručnog ispita, zahtjeva za oslobađanje gotovo da nije ni bilo.

Stoga tražimo da Ministarstvo dostavi:

- podatak o ukupnom broju podnijetih zahtjeva za oslobađanje od polaganja ispita po ovom osnovu u posljednjih 5 godina,
- kao i broj lica koja su po ovom osnovu bila izuzeta.

Ovo će jasno pokazati da se postojećom odredbom ne zloupotrebljava pravo, već da se ona koristi krajnje restriktivno, u slučajevima kada su stručnost i iskustvo očigledni i potvrđeni.

Predloženo brisanje stava 6 člana 39:

- narušava usklađenost sa evropskom pravnom tekovinom i dobrom praksom u oblasti priznavanja kvalifikacija,
- destimuliše stručni kadar i narušava profesionalni integritet sistema,
- ne doprinosi unapređenju kvaliteta, jer izostaje obaveza obuke i sadržajnog jačanja kompetencija,
- i dovodi do situacije u kojoj najstručniji kadrovi polažu ispite pred komisijama sa upitnim stručnim autoritetom.

Zato zahtijevamo da se stav 6 zadrži u zakonu u postojećem obliku, kao element koji obezbjeđuje balans između stručnosti, racionalnosti i administrativne svrsishodnosti.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Brisanje stava 6 člana 39 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu je iz razloga mogućih i potencijalnih zloupotreba potvrda o radnom iskustvu u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje u ovom momentu nije moguće kontrolisati.

11. Predlog dopune člana 41 (novi stav)

U članu 41, iza stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Rješenje iz stava 6 ovog člana može se izdati pravnom licu ili preduzetniku samo ako stručna lica na osnovu kojih se traži ovlašćenje imaju položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, i ako su kod tog pravnog lica ili preduzetnika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11: Predlažemo da se u član 41 doda izričita odredba kojom se definiše da se ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu može izdati isključivo na osnovu kadra koji ima položen stručni ispit i zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom kod pravnog lica ili preduzetnika koji podnosi zahtjev.

Ova dopuna je neophodna kako bi se:

- otklonile nejasnoće u pogledu termina „zaposleni“ koje trenutno mogu biti predmet različitog tumačenja (npr. rad po ugovoru na određeno, nepuno radno vrijeme, honorarni angažmani, rad po bilo kom pravno osnovu i td.),
- spriječile zloupotrebe u praksi, gdje ista stručna lica formalno figuriraju kao zaposleni u više ovlašćenih organizacija, pri čemu su prijavljeni na po 4 satga, 2 sata ili manje u svakoj od njih.

Takva praksa je u suprotnosti sa suštinom ovlašćenja, jer ovlašćena organizacija ne može obavljati odgovorne i stručne poslove ZZNR ako se oslanja na kadar koji joj faktički nije dostupan u punom kapacitetu.

Ova dopuna bi:

- doprinijela većoj pouzdanosti sistema ovlašćivanja,
- spriječila postojanje „fiktivnih kadrova“ koji su u formalnom, ali ne i stvarnom angažmanu,

- osigurala da ovlašćena organizacija zaista raspolaže neophodnim resursima i stručnošću za obavljanje povjerenih poslova.

Na ovaj način se jača povjerenje u sistem, povećava kvalitativni nivo pruženih usluga i sprječavaju nelojalne i neregulirane poslovne prakse.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Ovo pitanje se reguliše podzakonskim aktom, što će biti naredni zadatak nakon usvajanja Predloga zakona.

12. Na izmjene člana 41 – „Uslovi za ovlašćenje pravnih lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova“

Predložene izmjene člana 41 ne doprinose unapređenju kvaliteta rada ovlašćenih organizacija niti jačanju stručne kontrole sistema. Umjesto toga, uspostavljaju zatvoren i administrativno orijentisan model kontrole i bez neophodnog uključivanja stručne javnosti.

Predložene izmjene člana 41 usmjerene su prvenstveno na proceduralne i organizacione promjene unutar Ministarstva, i trebale bi da doprinose kvalitetu sistema kvalitativne kontrole ovlašćenih organizacija koje obavljaju stručne poslove zaštite i zdravlja na radu.

3. Komisija sastavljena isključivo od službenika Ministarstva

Dodavanje odredbe da Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova ima pet članova, *isključivo službenika Ministarstva*, zanemaruje potrebu za stručnim, nezavisnim i interdisciplinarnim uvidom u složenu oblast zaštite i zdravlja na radu.

Podsjećamo da ovlašćene organizacije moraju da ispunjavaju rigorozne kadrovske, tehničke i organizacione uslove, uključujući zapošljavanje inženjera različitih profila i drugih visokoobrazovanih stručnjaka / Stručnih lica. Smatramo da je neprimjereno i profesionalno upitno da njihovu kompetentnost ocjenjuje komisija koja nije proširena vaninstitucionalnim ekspertima (iz oblasti inženjerstva, akademske zajednice, nezavisnih stručnjaka) koji su kompetentni za oblast zaštite i zdravlja na radu.

Predlog izmjena:

5. Komisija treba/mora uključivati i eksterne stručnjake

Predlažemo da se Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova formira od najmanje tri službenika Ministarstva i najmanje dva nezavisna stručnjaka iz oblasti zaštite i zdravlja na radu (uz redova akademske zajednice, stručnih udruženja, nezavisnih stručnjaka kao i drugih relevantnih institucija).

6. Dodati dodatni kontrolni mehanizam

Zbog značaja postupka ovlašćivanja, predlažemo da se u zakon unese i obaveza Ministarstva da najmanje jednom godišnje objavljuje izvještaj o radu Komisije, koji uključuje pregled izdatih, obnovljenih i ukinutih ovlašćenja, kao i ukupan broj zahtjeva u postupku.

Takođe, neophodno je zakonom precizirati obavezu Ministarstva da javno i transparentno objavljuje ažurirani spisak ovlašćenih organizacija (pravno dostupno i na zvaničnoj internet stranici), sa osnovnim podacima o svakom subjektu (naziv, sjedište, datum izdavanja i važenja ovlašćenja, obuhvat poslova za koje su ovlašćeni, kadrova koji su nosioci Ovlašćenja).

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12:

Trenutno ne postoji jedinstveni, dostupan registar ovlašćenih organizacija, što stvara pravnu nesigurnost i otvara prostor za zloupotrebe. Ni stručna ni šira javnost ne može sa sigurnošću znati koje organizacije su legitimno ovlašćene da obavljaju stručne poslove u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Uvođenjem ovog mehanizma obezbijedila bi se:

- transparentnost u postupku dodjele ovlašćenja,
- povjerenje korisnika usluga i poslodavaca u sistem,
- i omogućila kontrola kvaliteta rada ovlašćenih subjekata.

U skladu s evropskom praksom i principima dobre uprave, smatramo da proces izdavanja ovlašćenja mora biti otvoreniji, stručniji i transparentniji, te utemeljen na multidisciplinarnom znanju, a ne isključivo na unutrašnjem administrativnom odlučivanju.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Pitanje mehanizma nadzora rada ovlašćenih organizacija će se urediti kroz planirani projekat čija se realizacija očekuje u IV kvartalu tekuće godine.

13. Predlog ispravke člana 49c i brisanje riječi „mjera“

Poslednji stav člana 49c treba da glasi:

„zabrana rada dok se ne otklone nepravilnosti nastale u postupku izvođenja radova.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 13: Brisanjem riječi „mjera“ iz poslednje alineje, normativni tekst postaje jasniji, stilski ujednačen i precizniji. Sve stavke u ovom članu odnose se na konkretne aspekte sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu, te dodatno navođenje riječi „mjera“ ispred poslednje stavke predstavlja stilsku i suštinsku nepotrebnost. U normativnim tekstovima takve formulacije treba izbjegavati kako bi odredba bila čista, čitljiva i primjenjiva bez tumačenja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

14. Dopuna člana 49d – uvođenje ovlašćenja koordinatorske faze izvođenja radova da izrekne predlog mjere zabrane rada

Predlog dopune člana 49d (poslovi koordinatora u fazi izvođenja radova):

U članu 49d, dodaje se nova alineja:

– predlaganje privremene mjere zabrane rada na dijelu ili cijelom gradilištu (poslodavcu koji izvodi radove) u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje na radu, do otklanjanja nepravilnosti, o čemu je obavještava rukovodioca građenja, stručni nadzor/nadzornog inženjera i investitora.

U članu 49d, dodaje se novi stav:

U slučaju kada poslodavac koji izvodi radove dozvoli dalji rad i pored preduzete mjere u smislu stava 1 alineja 8 ovog člana, Koordinator u fazi izvođenja radova dužan je da o tome obavijesti Inspekciju zaštite i zdravlja na radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 14:

Uvođenjem predhodno navedenih ovlašćenja za koordinatora u fazi izvođenja radova, da u situacijama neposredne i ozbiljne opasnosti predloži mjeru zabrane rada, doprinosi efikasnijem i bržem reagovanju u kriznim situacijama na gradilištu i u potpunosti je usaglašen sa Zakonom o izgradnji objekata.

Ovakvo rješenje je u skladu sa principima prevencije i hitnog djelovanja propisanim evropskim standardima zaštite i zdravlja na radu, a posebno sa Direktivom 92/57/EEZ o minimalnim zahtjevima za gradilišta, koja prepoznaje posebnu ulogu koordinatora u obezbjeđivanju primjene mjera zaštite i zdravlja.

Takođe, pravno je nužno jasno definisati mehanizam, nadležnost i obavezu obavještavanja odgovornih učesnika u procesu građenja objekata kao i nadležnih organa (rukovodioca građenja, stručni nadzor/nadzornog inženjera, investitora, inspekcije zaštite i zdravlja na radu), kako bi ova mjera bila pravno validna, profesionalna i primjenjiva na gradilištima.

Ova dopuna će sigurno u velikoj mjeri eliminisati dosadašnje pravne i tehničke nejasnoće u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištima tj. ostvariti cilj smanjena povreda na radu na gradilištima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

15. Predlog izmjene člana 50

U stavu 1:

Brisati alineju 12: „način vođenja evidencije.“

U stavu 2:

Dopuniti tako da glasi:

„Oblik, sadržaj i način vođenja evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove rada.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 15:

Alineja 12 („način vođenja evidencije“) u stavu 1 člana 50 suvišna je iz više razloga:

7. Ne radi se o vrsti evidencije, već o načinu njenog sprovođenja, što je proceduralno, a ne sadržinsko pitanje – dok su sve prethodne alineje (1–11) jasno usmjerene na šta se vodi, a ne kako se vodi.
8. Način vođenja evidencije prirodno spada u nadležnost ministarstva koje propisuje oblik i sadržaj evidencije (stav 2), pa je logično i sistemski ispravno da se „način vođenja“ doda upravo tamo, gdje je to ovlašćenje za podzakonsku razradu/novi Pravilnik.
9. Ovim pristupom izbjegava se dupliranje i konfuzija u tumačenju zakona, a zadržava se pravna jasnoća i dosljednost normativnog teksta.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

16. Predlog izmjene člana 53 nije potrebna

Predložena izmjena člana 53 kojom se „riječi 'Inspekciji zaštite i zdravlja na radu' zamjenjuju riječima 'Inspekciji zaštite i zdravlja na radu'“ je suvišna, jer ne predstavlja nikakvu stvarnu promjenu u normi – formulacija je identična i u postojećem i u izmijenjenom tekstu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 16:

Ova „izmjena“ najvjerovatnije predstavlja tehnički propust ili grešku u redigovanju nacrtu zakona. Pošto ne mijenja ni pravno značenje, ni gramatičku strukturu, niti pravnu posljedicu postojeće norme, ne postoji potreba da se unosi kao izmjena. Preporučujemo brisanje ove „izmjene“ iz predloga zakona kako bi se izbjegla konfuzija i nepotrebno opterećenje zakonodavnog teksta.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

17. Kaznene odredbe nisu usklađene sa izmjenama zakona

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 17: Kaznene odredbe iz poglavlja Zakona koje se odnose na prekršajne sankcije trebaju/moraju biti usklađene sa predloženim izmjenama i dopunama zakona tj. obezbijedila dosljedna primjena zakona u inspekcijskoj i sudskoj praksi.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

18. Predloženi član 60c treba izmijeniti tako da ne sadrži taksativno pobrojavanje pravilnika, već da sadrži opštu odredbu koja glasi, na primjer:

„Ministarstvo će od dana stupanja na snagu ovog zakona, donositi i usklađivati sve podzakonske akte potrebne za sprovođenje ovog zakona, uključujući pravilnike kojima se uređuju mjere zaštite i zdravlja na radu u pojedinim djelatnostima, procjena rizika, osposobljavanje, ispitivanja sredstava za rad, kao i druga pitanja od značaja za primjenu zakona.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 18: Predloženi član 60c taksativno navodi šest oblasti za koje će Ministarstvo donijeti podzakonske akte u roku od dvije godine. Ovakva formulacija je pravno i suštinski restriktivna, jer ograničava nadležnost Ministarstva isključivo na navedene pravilnike, i time stvara osnov za izbjegavanje ažuriranja drugih, zastarjelih ili neadekvatnih propisa.

U važećem članu 60 stajala je opšta formulacija kojom se propisivalo da će se podzakonski akti za sprovođenje zakona donijeti u roku od dvije godine, bez sužavanja na konkretne teme. To je omogućavalo veću fleksibilnost i obuhvatnost u normiranju, u skladu sa potrebama prakse.

Sadašnji predlog ostavlja prostor da Ministarstvo, u slučaju inicijative za izmjenu pravilnika koji nije naveden (npr. Pravilnik o mjerama ZZNR u poljoprivredi iz 1968. godine ili Pravilnik o mjerama ZZNR u šumarstvu iz 1986.), odgovori da nema zakonski osnov za postupanje, jer se taj akt ne nalazi na listi iz člana 60c. Takav pristup onemogućava modernizaciju sistema i može dovesti do daljeg zadržavanja zastarjelih normi koje nijesu u skladu sa savremenim standardima.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se usvaja.

14. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Bojana Lučić, AD „PORT OF ADRIA“ BAR

1. Član 13 (nacrt član 1/17)

Podržavamo uvođenje mogućnosti da Ministarstvo propiše način i postupak procjene rizika pa predlažemo da se u ovaj postupak obavezno uključi i medicina rada, odnosno Ministarstvo zdravlja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Važećim zanskim normama, ovlašćene zdravstvene organizacije, koje imaju ovlašćenje od Ministarstva zdravlja učestvuju u procjeni rizika na poslovima i u radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o procjeni rizika.

2. Član 15 (nacrt član 15/ važeći zakon član 20 ili član 40)

Potrebno je uvrstiti u stručna osposobčjavanja i stručna lica, odnosno stručne službe koja su na nivou privrednog sdruštva zadužena za poslove zaštite i zdravlja na radu jer oni u najboljoj mjeri

poznaju specifične rizike određene radne sredine. Predlog je da se ova izmjena uvrsti u član 20 ili član 40, kod obaveza stručnih lica, odnosno stručne službe na način da se doda novi stav ili kao dopuna stava 1 tačke 10.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu, propisano je da stručno lice priprema i učestvuje u osposobljavanju zaposlenih.

3.Član 19 (nacrt član 19/važeći zakon član 30 stav 2)

Predlažemo preciziranje ovog člana u odnosu na visinu minimalne zarade, kako njegova primjena ne bi u praksi stvarala različita tumačenja.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Nije predmet ovog zakona.

4.Član 29 (nacrt član 29/važeći zakon član 60c)

Predlažemo da se odredi kraći rok od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona za donošenje podzakonskih akata od strane Ministarstva.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. U pitanju je optimalan vremenski okvir, uzimajući u obzir kompleksnost i kvantitet dokumenata.

15. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE: Unija Poslodavaca Crne Gore

1.3a

„Obilježavanje Nacionalnog dana zaštite i zdravlja na radu“

Komentar UPCG: Pored ovog člana, predlažemo novi član kojim bi se predvidelo uvođenje Nacionalnog savjeta za zaštitu i zdravlje na radu. Takvo savetodavno tijelo bilo bi usklađeno sa praksom zemalja EU poput Hrvatske, Slovenije, Nemačke i Francuske, koje već imaju ovakve institucije kao dio svojih nacionalnih strategija. Savjet bi imao ključnu ulogu u praćenju sprovođenja politike zaštite na radu, davanju stručnih preporuka i analizi podataka o rizicima i povredama na radu. Na taj način bi se podigao kvalitet zaštite zaposlenih, smanjili troškovi i unapredila zaštita i zdravlje na radu na nacionalnom nivou.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. Navedene tačke će se kandidovati i uređivati kroz postojanje Socijalnog savjeta Crne Gore, u čijem obliku i radu će se dodatno uvrstiti oblast zaštite i zdravlja na radu, sa jasnim ciljem, a to je unapređenje zaštite i zdravlja na radu za sve zaposlene u Crpoj Gori.

2. Član 9

U članu 11 stav 2 poslije riječi „radu“ dodaju se zarez i riječi: „a koji je urađen od strane ovlašćenog pravnog lica ili preduzetnika i u rokovima koji su određeni posebnim propisom“.

Komentar UPCG: Predlažemo da se preispita rešenje da za svako sredstvo za rad postoji zakonska obaveza da ga ispituje „ovlašćeno lice“ u smislu akreditovanog pravnog lica ili preduzetnika. Za neka sredstva dovoljna je interna tehnička kontrola (npr. redovno servisiranje od strane internog osoblja ili proizvođača), dok su za druga sredstva, npr. dizalice, kotlovi, elektroinstalacije, alati pod pritiskom – obavezna ispitivanja i izveštaji od strane ovlašćenih organizacija. Imajući u vidu i proširenu definiciju sredstava za rad, predlažemo da se briše član 9 kojim se dopunjuje važeći član 11.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. U pitanju je praksa koja je već uređena podzakonskim aktima i Direktivama EU.

3. Član 14

U članu 19 stav 5 mijenja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlenog koji obavlja poslove sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uputi na vanredni zdravstveni pregled prije isteka roka utvrđenog propisom iz stava 4 ovog člana, kada to ocijeni ovlašćena ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, poslodavac ili sam zaposleni.“

Komentar UPCG: Zaposleni može prijaviti zdravstvene probleme poslodavcu ili ovlašćenoj ustanovi, koja potom može inicirati procjenu i eventualni pregled. Time se čuva pravo zaposlenog na zaštitu, ali se odluke prepuštaju odgovornim i stručnim subjektima – poslodavcu i ovlašćenoj ustanovi.

Podsjećamo da je poslodavac zakonski odgovoran za organizovanje zdravstvene zaštite na radu i stoga je prirodno da on, uz stručnu ocenu, inicira vanredni pregled kada postoje indicije. S druge strane, moguće su zloupotrebe instituta pregleda u cilju izbjegavanja radnih obaveza ili stvaranja pritiska na poslodavca. S toga, predlažemo da se zaposleni briše u stavu 5 član 19.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata. U pitanju je pravo zaposlenih koji će dovesti do bolje primjene mjera zaštite i zdravlja na radu.

4. Član 15

U članu 20 stav 1 poslije riječi „kod zasnivanja radnog odnosa“ zamjenjuju se riječima:

„prije raspoređivanja na radno mjesto“.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Osposobljavanje zaposlenih poslodavac obavlja teorijski i praktično, koje po potrebi treba prilagoditi jeziku koji je razumljiv za zaposlene.“

U stavu 9 poslije riječi „člana“ dodaju se riječi: „i to najmanje jednom u tri godine za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizicima, odnosno pet godina za sva radna mjesta“.

Komentar UPCG: Smatramo da je sasvim dovoljno da se kroz program osposobljavanja definiše dinamika provjera prema specifičnostima svog radnog procesa. Poslodavac i dalje ima obavezu da donese program osposobljavanja, u skladu sa zakonom i procjenom rizika, i da vodi evidenciju o sprovedenim obukama.

Inspekcijski nadzor i dalje ima uvid u to da li su zaposleni osposobljeni, ali se kontrola fokusira na suštinu, a ne na formu (rok). Time se zapravo omogućava da se provjere znanja i vještina sprovedu u skladu sa procjenom profesionalnog rizika, promjenama u radnom procesu i stvarnim potrebama organizacije, uz zadržavanje odgovornosti poslodavca da donese program osposobljavanja i obezbijedi zaštitu na radu. Shodno tome, predlažemo da se briše dopuna stava 9 u članu 20, posebno u dijelu „pet godina za sva radna mesta“.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se prihvata.

5. Član 16

U članu 22 stav 2 poslije riječi „člana“ dodaju se riječi: „investitor i“.

Komentar UPCG: Ne podržavamo predlog da se investitor uključi kao ugovorna strana uz poslodavca, jer bi to poslodavcima nametnulo dodatne pravne i organizacione rizike. Investitor obično ne izvodi radove niti upravlja radnom snagom, pa njegovo uključivanje u obavezu zaključenja ugovora može dovesti do odgovornosti poslodavaca za postupke nad kojima nemaju kontrolu – uključujući i podizvođače koje investitor sam angažuje.

Već složena koordinacija među izvođačima bila bi dodatno otežana obavezom ugovaranja sa investitorom, koji često nije operativno prisutan na gradilištu. Postoji i rizik da zbog propusta jednog subjekta odgovornost snose i drugi, iako su ispunili svoje obaveze.

Zato smatramo da se obaveza zaključivanja posebnog ugovora treba odnositi isključivo na poslodavce koji neposredno izvode radove i uvode zaposlene na gradilište.

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata.

6. Član 17

U članu 25 stav 1 poslije riječi „osposobljavanja“ dodaju se riječi: „i usavršavanja“. U stavu 2 poslije riječi „osposobljavanje“ dodaju se riječi: „i usavršavanje“.

Komentar UPCG: *Uloga predstavnika zaposlenih nije stručna funkcija, već predstavnička i savetodavna. Predstavnik zaposlenih u oblasti zaštite i zdravlja na radu nije lice koje profesionalno upravlja rizicima ili primenjuje mjere zaštite na radu. Njegova uloga je da zastupa interese zaposlenih, komunicira s poslodavcem i ukazuje na probleme. Uvođenje obaveze usavršavanja (ovako široko postavljeno) može biti problematično za tumačenje u praksi. To bi značilo stalno izdvajanje sredstava i vremena za aktivnosti koje možda nisu objektivno potrebne, posebno kod mikro i malih poslodavaca, te predlažemo da se dodatno usavršavanje predvidi kao mogućnost.*

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se djelimično prihvata. U ovom dijelu smo dodali da je u pitanju usavršavanje iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, što je dobra osnova da se predstavnik zaposlenih dodatno informiše o pitanjima o kojima predstavlja zaposlene.

7. Član 19

U članu 30 stav 2 poslije riječi „radom“ dodaju se riječi: „i ne može da bude manja od 1% minimalne zarade na mjesečnom nivou“.

Komentar UPCG: *Predlažemo brisanje člana 19. Minimalni iznos premije osiguranja (izražen kao procenat zarade ili u apsolutnom iznosu) je pitanje koje spada u domen sistema osiguranja, i kao takvo ne bi trebalo biti predmet uređenja ovog zakona.*

OBRAZLOŽENJE:

Predlog se ne prihvata.

8. Član 21

U članu 39 stav 6 briše se.

Komentar UPCG: *Predlažemo da se preispita član 21, u smislu njegovog brisanja. Postavlja se pitanje da li bi polaganje ispita za ove kategorije imalo više karakter formalnosti, bez suštinske vrijednosti, za lica koja su kroz formalno obrazovanje (npr. fakultet ZNR, magistarske ili doktorske studije iz tehničkih nauka) stekla teorijska i metodološka znanja na višem nivou od onog koje proverava ispit. Isto se odnosi i na lica koja su, kao specijalisti medicine rada ili inspektori zaštite na radu, posedovala direktnu odgovornost za sprovođenje i kontrolu mera ZZR, što uključuje i praktično i normativno znanje.*

ODGOVOR:

Predlog se ne prihvata. Komentarisani stav je izbrisan iz razloga mogućih i potencijalnih zloupotreba potvrda o radnom iskustvu u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje u ovom momentu nije moguće kontrolisati.

9. Ovlašćenje Ministarstva

Ministarstvo će, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti podzakonske akte, kojima će propisati:

- 1) metodologiju, način i postupak procjene rizika na radnom mjestu sa mjerama za otklanjanje rizika i obezbjeđivanje njihovog sprovođenja;*
- 2) uslove koje mora da ispunjava pravno lice i preduzetnik u pogledu kadra; organizacije, tehničkih i drugih uslova iz člana 43 ovog zakona;*
- 3) postupak i rokove periodičnih pregleda ispitivanja sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslova radne sredine;*
- 4) vođenje evidencija iz člana 50 ovog zakona;*
- 5) način i postupak osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad;*
- 6) prava, obaveze i odgovornosti zaštite i zdravlja na radu koja treba urediti ugovorom o radu zaključenim sa zaposlenim.*

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Komentar UPCG: Predlažemo da se odredba formuliše opštije, bez taksativnog nabiranja, zbog eventualnog rizika da određene oblasti budu izostavljene. Takođe, predlažemo razmatranje kraćeg roka za donošenje podzakonskih akata od predviđene dvije godine, radi efikasnije primjene zakona u praksi

ODGOVOR:

Predlog se prihvata.

MINISTARKA
Naida Nišić

Nišić Naida